

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διπλωματική Εργασία

ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΔΛΠΙ 39 ΣΕ ΔΠΧΑ 9

του/της

ΜΠΑΝΤΑΛΙΑΝ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Σαμαρά Αγγελική

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Λογιστική Φορολογία και Χρηματοοικονομική Διοίκηση

Θεσσαλονίκη 2022

Πίνακας περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο:	4
Εισαγωγή	4
Σκοπός της διπλωματικής εργασίας	5
Δομής της διπλωματικής εργασίας	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο:	7
Βιβλιογραφική επισκόπηση	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο : ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	17
3.1 Εισαγωγικά	17
3.2 Ιστορική αναφορά	17
3.3 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα	18
3.4 Επιχειρήσεις που πρέπει να εφαρμόζουν τα Δ.Λ.Π.	21
3.5 Τα παράγωγα από λογιστικής πλευράς	22
3.6 Λογιστική της εύλογης αξίας	24
3.7 Η ανάγκη της διεθνούς προσέγγισης	25
3.8 Παλαιό λογιστικό σύστημα ΔΛΠ 39	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο : ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΠΧΑ 9	30
4.1 Εισαγωγικά	30
4.2 Βασικοί ορισμοί	30
4.3 Αιτίες δημιουργίας του IFRS 9	31
4.4 Πεδίο εφαρμογής	32
4.5 Αρχική αναγνώριση	33
4.6 Ταξινόμηση και αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων	34
4.7 Επιχειρηματικά μοντέλα διαχείρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	35
4.8 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο : ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ	37
5.1 Λογιστική της αντιστάθμισης	37
5.2 Σύγκριση μεταξύ των δύο προτύπων	38
5.3 Προβλέψεις απομείωσης	42
5.4 Οι επιπτώσεις στα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	42
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	44
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	46

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία παρουσιάζει την έρευνα στον τομέα της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου υπό το φως του ρυθμιστικού πλαισίου της διεθνούς κοινότητας για την εφαρμογή και την ανάπτυξη του ΔΠΧΑ 9. Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να τονίσει τη σημασία της λογιστικής αντιστάθμισης για τις επιχειρήσεις. Όλα τα αποτελέσματα της εφαρμογής του στην οικονομική θέση μιας εταιρείας, καθώς και η εισαγωγή του μηχανισμού για την εφαρμογή της λογιστικής αποζημίωσης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 και οι σημαντικότερες αλλαγές που έχουν ενσωματωθεί στους λογιστικούς κανόνες, είναι πάντα σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 .

Πιο συγκεκριμένα συγκρίνονται το ΔΠΧΑ 9 και το ΔΛΠ 39, επισημαίνονται οι βασικές αλλαγές που επιφέρει το ΔΠΧΑ 9 στη λογιστική που εφαρμόζεται στα χρηματοοικονομικά μέσα και τις υποχρεώσεις των τραπεζών κατά τη μεταβατική περίοδο που χρειάστηκε για να γίνει ομαλή η μετάβαση από το ένα πρότυπο στο άλλο. Στη συνέχεια εξηγεί τον αναμενόμενο αντίκτυπο στις τράπεζες από την εφαρμογή του νέου προτύπου, καθώς αναφέρονται και όλα τα προβλεπόμενα ζητήματα από την εφαρμογή του. Η λογιστική αντιστάθμισης είναι η λογιστική αναπαράσταση των δραστηριοτήτων αντιστάθμισης των κινδύνων των επιχειρήσεων κατά την διάρκεια των οικονομικών τους δραστηριοτήτων, οι οποίες σε μεγάλο πλήθος περιπτώσεων προχωρούν στη διαχείριση των κινδύνων τους με παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.

Επομένως, οι μέθοδοι αντιστάθμισης επιχειρήσεων, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και η λογιστική παραγών σε χρηματοοικονομικό επίπεδο σχετίζονται άμεσα με τη λογιστική αντιστάθμισης για την οποία γίνεται προσπάθεια ανάλυσης και εξέτασης του νομικού πλαισίου και της λογιστικής παραγών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9. Η διεθνής βιβλιογραφία που στοχεύει στην ανάλυση του νομικού πλαισίου για όλα τα παράγωγα και τη λογιστική αντιστάθμισης δείχνει ότι το τρέχον ρυθμιστικό πλαίσιο έχει ισχυρή επιρροή στην απόφαση μιας εταιρείας εάν θα επιλέξει τη λογιστική αντιστάθμισης και πώς θα αποζημιωθούν οικονομικά.

Λέξεις κλειδιά: ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, συγκριτική θεώρηση, αντιστάθμιση οντοτήτων, παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο:

Εισαγωγή

Οι επιχειρήσεις για να καταφέρουν και να επιτύχουν αντιστάθμιση των κινδύνων στο περιβάλλον τους προσπαθούν να προστατεύσουν την αξία των ταμειακών ροών τους μελλοντικά, χωρίς βέβαια να ξεχνούν το πόσο αβέβαιες είναι και τη μεγάλη μεταβλητότητά τους που τις χαρακτηρίζει. Το σύνολο των οικονομικών τους αποτελεσμάτων λαμβάνει μέρος σε διαχειριστικές δράσεις, ενώ καταβάλλουν προσπάθειες στο να πραγματοποιήσουν άμεσα αναγνώριση των οικονομικών κινδύνων που ελλοχεύουν, αντιδρώντας με ανάλογο τρόπο έτσι ώστε να αντιμετωπίσουν τους οικονομικούς κινδύνους που απειλούν την αξία του μετοχικού τους κεφαλαίου.

Ένα μεγάλο μέρος του οικονομικού κόσμου αποτελούν τα οικονομικά αγαθά. Από την αρχή της ιστορίας ήταν η κινητήρια δύναμη της οικονομίας. Σήμερα, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της οικονομικής πραγματικότητας και σχετίζονται άμεσα με την οικονομική ευημερία όχι μόνο των εταιρικών οντοτήτων αλλά και των κρατών, καθορίζοντας σε μεγάλο βαθμό το επίπεδο διαβίωσης και ανάπτυξης κάθε τόπου. Αυτή η διαδικασία κατά την οποία οι οντότητες διαχειρίζονται και εξουδετερώνουν τους κινδύνους του επιχειρηματικού τους περιβάλλοντος, ονομάζεται αντιστάθμιση και παίζει ουσιαστικό ρόλο στο σύγχρονο παγκόσμιο επιχειρηματικό περιβάλλον, ενώ είναι πολύ σημαντική διαδικασία δεδομένης της παγκοσμιοποίησης των επιχειρήσεων, καθώς και της έντονης και συνενεχούς μεταβλητότητας των τιμών της αγοράς σε μια οικονομία ελεύθερης αγοράς.

Μέσω της αντιστάθμισης οι οντότητες είναι σε θέση να εγκρίνουν τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν, προστατεύοντας την αξία των οικονομικών αποτελεσμάτων τους από την εμφάνιση μεταβλητότητας και την αξία των στοιχείων του ισολογισμού τους, ενώ ταυτόχρονα, η χρηματοοικονομική θεωρία υποστηρίζει ότι οι οντότητες είναι διαθέσιμες μέσω της αντιστάθμισης προκειμένου να αυξήσουν την αξία των μετοχών τους, να περιορίσουν ορισμένα οικονομικά κόστη (οικονομική δυσχέρεια και κόστος πτώχευσης, αναμενόμενο φορολογικό κόστος, έξοδα αντιπροσώπευσης μεταξύ διαχειριστών και μετόχων κ.λπ.) και συνεπώς, να αντιμετωπίσουν την αστάθεια των μελλοντικών ταμειακών ροών της οντότητας (Bessembinder, 1991; DeMarzo and Duffie; 1991, Froot, et al., 1993; Smith and Stulz, 1985). Για την επίτευξη των αποτελεσμάτων της αντιστάθμισης, η οντότητα πρέπει να χρησιμοποιήσει τα κατάλληλα μέσα για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο στους οποίους υπόκειται.

Χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται ως μέσο αντιστάθμισης σε ορισμένες περιπτώσεις αποτελούν τα παράγωγα, λόγω της ευελιξίας τους και της ρευστότητας που προσφέρει η αγορά παραγώγων, καθώς και εξαιτίας του γεγονότος ότι η αγορά των παραγώγων απαιτεί μηδενική ή ελάχιστη αρχική επένδυση. Τα παράγωγα στις περισσότερες περιπτώσεις έχουν μηδενική αρχική τιμή, δηλαδή τη στιγμή που δημιουργούνται, λόγω της ιδιαιτερότητας της φύσης τους (στην αρχή η σύμβαση αντλεί την αξία της από μεταβολές στην αξία του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου με τα οποία συνδέονται), ενώ αμέσως μετά τη δημιουργία τους αποκαλύπτεται η αξία τους, είτε θετικά (περιουσιακό στοιχείο) είτε αρνητικά (υποχρέωση), καθώς και οι μεταβολές στην αξία της υποκείμενης μεταβλητής, που καθορίζουν την αξία του παραγώγου στην αγορά.

Είναι επομένως κατανοητό ότι τα Πρότυπα των κανονισμών και οι αλλαγές τους έχουν μεγάλη σημασία στη σημερινή πραγματικότητα. Μια τόσο μεγάλη αλλαγή στα Πρότυπα που διέπουν τα χρηματοπιστωτικά μέσα έχει υποχρεωτική εφαρμογή από 1/1/2018, με την εφαρμογή ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 9, το οποίο αντικατέστησε το ΔΛΠ 39 που μέχρι τότε ρύθμιζε τη μεταχείριση των οικονομικών προϊόντων.

Σκοπός της διπλωματικής εργασίας

Η παρούσα εργασία στοχεύει στην ανάδειξη και ανάλυση των ιδιαίτερων και σύνθετων λογιστικών προτύπων, όσον αφορά τα συστατικά στοιχεία τους, την ανάγκη για την εφαρμογή τους, τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν και τα αποτελέσματα που παράγονται για τις επιχειρήσεις από την εφαρμογή τους. Επίσης η λογιστική αντιστάθμισης εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των Διεθνών Χρηματοοικονομικών Προτύπων Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και συγκεκριμένα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, το οποίο από 1-1-2018 είναι το εφαρμοστέο πλαίσιο λογιστικής αντιστάθμισης.

Η ανάλυση του θεσμικής λογιστικής αντιστάθμισης, λαμβάνει υπόψη το προηγούμενο λογιστικό πρότυπο ΔΛΠ 39, με στόχο την επίτευξη συγκριτικής ανάλυσης των δύο πλαισίων, έτσι ώστε να εντοπιστούν οι σημαντικότερες διαφορές μεταξύ των δύο καθορίζοντας τις επιπτώσεις αυτών των αλλαγών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, όσον αφορά τη λογιστική αντιστάθμιση. Ταυτόχρονα, με βάση την ανωτέρω ανάλυση, κρίνεται απαραίτητη η ανάλυση της αγοράς παραγώγων και η έννοια της οικονομικής αποζημίωσης, καθώς και η λογιστική αναπαράσταση αυτών των οικονομικών καταστάσεων χωρίς να σημαίνει ότι μπορούμε να

κατανοήσουμε την έννοια της λογιστικής αντιστάθμισης, εάν πρώτα η οικονομική πλευρά του θέματος δεν έχει παρουσιαστεί και αντιμετωπιστεί.

Δομής της διπλωματικής εργασίας

Το πρώτο κεφάλαιο της διατριβής αποτελεί μια εισαγωγή στη λογιστική της αντιστάθμισης. Στη συνέχεια το δεύτερο κεφάλαιο παρέχει μια βιβλιογραφική επισκόπηση των παγκόσμιων εννοιών, με ιδιαίτερη έμφαση στα παράγωγα από λογιστική άποψη και μια ανάλυση του παλαιού λογιστικού συστήματος ΔΛΠ 39. Στη συνέχεια, στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, το παλιό λογιστικό σύστημα και γίνεται αναφορά στις επιχειρήσεις που οφείλουν να τα εφαρμόζουν, καθώς αναλύονται και τα Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Προϊόντα. Το τέταρτο κεφάλαιο καλύπτει τις βασικές έννοιες του ΔΠΧΑ 9, τους λόγους εισαγωγής του νέου προτύπου, τον σκοπό αυτού και το πεδίο εφαρμογής του. Στη συνέχεια, αναλύεται η αρχική αναγνώριση των ΔΠΧΑ, η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων, το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και η απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Το πέμπτο κεφάλαιο παρέχει τις λογιστικές αντισταθμίσεις του ΔΠΧΑ 9 για τη συγκριτική αποτίμησή του με το αρχικό ΔΛΠ 39. Παράλληλα, εξετάζονται οι επιπτώσεις από την εφαρμογή του προτύπου στα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τελος, προκύπτουν γενικά συμπεράσματα και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο:

Βιβλιογραφική επισκόπηση

Στις 12 Νοεμβρίου 2009, το IASB εξέδωσε το ΔΠΧΑ 9 ως το πρώτο βήμα στο έργο του για την αντικατάσταση του ΔΛΠ 39 για την αναγνώριση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών μέσων. Το ΔΠΧΑ 9 εισήγαγε νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και τη μέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, που έπρεπε να εφαρμοστούν από την 1η Ιανουαρίου 2013. Στις 28 Οκτωβρίου 2010, το IASB επανέκδωσε το ΔΠΧΑ 9, ενσωματώνοντας νέες απαιτήσεις για τη λογιστική, μεταφέροντας από το ΔΛΠ 39 τις απαιτήσεις για την κατάργηση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων.

Στις 16 Δεκεμβρίου 2011, το IASB εξέδωσε Υποχρεωτικές Γνωστοποιήσεις Ημερομηνίας Ισχύος και Μετάβασης (Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7), το οποίο τροποποίησε την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 σε ετήσιες περιόδους που ξεκινούν μετά την ή την 1 Ιανουαρίου 2015, και τροποποίησε την απαλλαγή από την αναδιατύπωση συγκριτικών περιόδων των σχετικών γνωστοποιήσεων στο ΔΠΧΑ 7. Στις 19 Νοεμβρίου 2013, το IASB εξέδωσε το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα (Λογιστική αντιστάθμισης και τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 9, ΔΠΧΑ 7 και ΔΛΠ 39) που τροποποιεί το ΔΠΧΑ 9 ώστε να περιλαμβάνει το νέο γενικό μοντέλο λογιστικής αντιστάθμισης, επιτρέποντας την έγκαιρη υιοθέτηση τρόπων αντιμετώπισης των μεταβολών της εύλογης αξίας, που οφείλονται στην πίστωση για υποχρεώσεις που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω της αφαίρεσης από τα αποτελεσμάτα με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1ης Ιανουαρίου 2015.

Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία για τη χρήση του 2017, ο δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορία των ελληνικών συστημικών τραπεζών διαμορφώνονταν στις 31.12.2017 σε μέσο όρο στο 17%. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και ειδικότερα ο σχηματισμός των πρόσθετων προβλέψεων επιβάρυνε τον εν λόγω δείκτη διαμορφώνοντάς τον στο 13,68%.

Τα λογιστικά πρότυπα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εποπτεία των εταιρειών. Επιτρέπουν σε τρίτους να αξιολογήσουν τα οικονομικά δεδομένα μιας εταιρείας και να ελέγξουν τη σκοπιμότητα και παρέχουν στους επενδυτές χρήσιμες πληροφορίες που βοηθούν στη λήψη επενδυτικών αποφάσεων. Η λογιστική επιστήμη έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχει μια «εκπροσώπηση» για τον πλούτο και τα περιουσιακά στοιχεία κάθε οντότητας. Ως εκ τούτου, είναι δυνατό να αποδυναμωθεί το περιεχόμενο των λογιστικών

προτύπων και να ενισχυθεί ο έλεγχος των οντοτήτων με την τροποποίηση των υποχρεώσεων αναφοράς που πρέπει να εκπληρωθούν.

Η εναρμόνιση των λογιστικών προτύπων είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των αγορών, των οποίων τα συμφέροντα κινδυνεύουν από την εμφάνιση διαφορετικών προτύπων και τον κίνδυνο φαινομενικών αντιφάσεων (Heem, 2007). Η διεθνής λογιστική βιβλιογραφία παρέχει στοιχεία ότι η λογιστική ποιότητα είναι μια οικονομική συνέπεια, όπως το κόστος του κεφαλαίου, η αποτελεσματικότητα της κατανομής κεφαλαίων και η διεθνής κινητικότητα κεφαλαίου (Jeno, 2011).

Εν συνεχεία, στις 24 Ιουλίου 2014, τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εξέδωσαν την τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9 που ενσωματώνει ένα νέο μοντέλο αναμενόμενης απομείωσης ζημιών και εισάγει περιορισμένες τροποποιήσεις στις απαιτήσεις ταξινόμησης και επιμέτρησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Αυτή η έκδοση αντικαθιστά όλες τις προηγούμενες εκδόσεις και είναι υποχρεωτικά αποτελεσματική για περιόδους που ξεκινούν μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται η έγκαιρη υιοθέτηση (υπό την επιφύλαξη τοπικών απαιτήσεων έγκρισης). Για περιορισμένο χρονικό διάστημα, οι προηγούμενες εκδόσεις του ΔΠΧΑ 9 ενδέχεται να υιοθετηθούν νωρίς εάν δεν έχουν ήδη γίνει, εφόσον η σχετική ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής είναι πριν από την 1η Φεβρουαρίου 2015.

Το ΔΠΧΑ 9 κατακερματίζει το σύνολο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που εντάσσονται στον ΔΛΠ 39 σε δύο κατηγορίες – σε αυτά που περιλαμβάνονται στο κόστος που δεν έχει αποσβεστεί και σε αυτά που περιλαμβάνονται στην εύλογη αξία. Στην περίπτωση που περιλαμβάνονται στην εύλογη αξία, τα κέρδη και οι ζημίες, είτε αναγνωρίζονται εξ ολοκλήρου στα κέρδη ή ζημίες (εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων) είτε αναγνωρίζονται σε άλλα συνολικά έσοδα (εύλογη αξία μέσω άλλων συνολικών εσόδων).

Για τα χρεωστικά μέσα, η ταξινόμηση της εύλογης αξίας μέσω άλλων συνολικών αποτελεσμάτων είναι υποχρεωτική για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία, εκτός εάν έχει επιλεγεί η επιλογή της εύλογης αξίας. Επιπλέον, οι απαιτήσεις για αναταξινόμηση κερδών ή ζημιών που αναγνωρίζονται σε άλλα συνολικά έσοδα είναι διαφορετικές για χρεωστικούς τίτλους και επενδύσεις σε ίδια κεφάλαια (Allayannis et al., 2001).

Η ταξινόμηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου γίνεται τη στιγμή που αναγνωρίζεται ή όταν η οντότητα γίνεται μέρος των συμβατικών διατάξεων του μέσου. Εάν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, η ταξινόμηση ενός περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να χρειαστεί να αναταξινομηθεί (Hausin et al., 2008).

Ένα χρεωστικό μέσο που πληροί τις ακόλουθες δύο προϋποθέσεις πρέπει να επιμετράται στο αναπόσβεστο κόστος (καθαρό από τυχόν απομείωση), εκτός εάν το

περιουσιακό στοιχείο προσδιορίζεται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Ο στόχος του επιχειρηματικού μοντέλου της οντότητας είναι να διατηρήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για να εισπράξει τις συμβατικές ταμειακές ροές (αντί να πουλήσει το μέσο πριν από τη συμβατική του λήξη πραγματοποιώντας τις αλλαγές στην εύλογη αξία του). Οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που είναι μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του οφειλόμενου κεφαλαίου. Η αξιολόγηση των χαρακτηριστικών ταμειακών ροών περιλαμβάνει επίσης ανάλυση των αλλαγών στο χρονοδιάγραμμα ή στο ύψος των πληρωμών. Είναι απαραίτητο να εκτιμηθεί εάν οι ταμειακές ροές πριν και μετά τη μεταβολή αντιπροσωπεύουν μόνο αποπληρωμές του ονομαστικού ποσού και του επιτόκιου που βασίζεται σε αυτές.

Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται σε ένα επιχειρηματικό μοντέλο του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές, που είναι μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του οφειλόμενου κεφαλαίου. Όλα τα άλλα χρεωστικά μέσα πρέπει να αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Ακόμα κι αν ένα μέσο πληροί τις δύο απαιτήσεις πρέπει να επιμετρηθούν στο αποσβεσμένο κόστος, το ΔΠΧΑ 9 περιέχει μια επιλογή για τον προσδιορισμό, κατά την αρχική αναγνώριση, ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όπως επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αξιολογούνται με βάση την εύλογη αξία, σύμφωνα με τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης του κινδύνου ή των επενδύσεων και οι πληροφορίες για τον όμιλο παρέχονται εσωτερικά με βάση το διοικητικό προσωπικό. Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση που δεν πληροί κανένα από αυτά τα κριτήρια μπορεί ακόμη να χαρακτηριστεί ως επιμετρημένη στην εύλογη αξία και ειδικά όταν περιέχει ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα που τροποποιούν επαρκώς τις ταμειακές ροές και δεν είναι σαφώς στενά συνδεδεμένες.

Το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί τα κέρδη και οι ζημίες από τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που ορίζονται ως η εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, να χωρίζονται στο ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας που αποδίδεται στις μεταβολές του πιστωτικού κινδύνου της υποχρέωσης, που παρουσιάζεται σε άλλα συνολικά έσοδα και στο υπόλοιπο ποσό που παρουσιάζεται στα αποτελέσματα. Η νέα οδηγία επιτρέπει την αναγνώριση ολόκληρου του ποσού μεταβολής της εύλογης αξίας στα κέρδη ή τις ζημίες, μόνο εάν η παρουσίαση μεταβολών στον πιστωτικό

κίνδυνο της υποχρέωσης επί των συνολικών εσόδων που θα δημιουργούσε ή θα διεύρυνε μια λογιστική αναντιστοιχία στα κέρδη ή τις ζημίες. Αυτός ο προσδιορισμός γίνεται κατά την αρχική αναγνώριση και δεν επανεκτιμάται. Τα ποσά που παρουσιάζονται σε άλλα συνολικά έσοδα δεν μεταφέρονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα. Η οικονομική οντότητα μπορεί να μεταφέρει μόνο το σωρευτικό κέρδος ή τη ζημία στα ίδια κεφάλαια.

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση πρέπει να αφαιρεθεί από τον ισολογισμό όταν και μόνο όταν πάψει να ισχύει, δηλαδή όταν η υποχρέωση που ορίζεται στη σύμβαση είτε εκπληρωθεί είτε ακυρωθεί ή λήξει. Όταν έχει πραγματοποιηθεί ανταλλαγή μεταξύ ενός υφιστάμενου δανειολήπτη και ενός δανειστή με χρεωστικούς τίτλους με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους ή έχει υπάρξει ουσιαστική τροποποίηση των όρων μιας υπάρχουσας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης η συναλλαγή αυτή λογίζεται ως εξάλειψη της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Ένα κέρδος ή μια ζημία από την εξάλειψη της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα (Aretz & Bartram, 2010).

Τα ενσωματωμένα παράγωγα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των υβριδικών συμβολαίων, με αποτέλεσμα ορισμένες από τις ταμειακές ροές του συνδυασμένου μέσου να διαφέρουν κατά τρόπο παρόμοιο με αυτόν των μεμονωμένων παραγώγων. Τα παράγωγα που συνδέονται με ένα χρηματοοικονομικό μέσο αλλά είναι συμβατικά μεταβιβάσιμα ανεξάρτητα από το μέσο ή έχουν διαφορετικούς αντισυμβαλλομένους, δεν είναι ενσωματωμένα παράγωγα αλλά ξεχωριστά χρηματοοικονομικά μέσα (Allayannis & Ofek, 2001).

Η έννοια του ενσωματωμένου παραγώγου που υπήρχε στο ΔΛΠ 39 έχει συμπεριληφθεί στο ΔΠΧΑ 9 για να εφαρμοστεί μόνο σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εντός του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου. Κατά συνέπεια, τα ενσωματωμένα παράγωγα που σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 θα είχαν λάβει λογιστική μορφή ξεχωριστά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, επειδή δεν ήταν στενά συνδεδεμένα με το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο υποδοχής δεν θα διαχωρίζονται πλέον. Αντ' αυτού, οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου εκτιμώνται στο σύνολό τους και το περιουσιακό στοιχείο στο σύνολό του επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, εάν δεν περάσει ο έλεγχος των συμβατικών ταμειακών ροών.

Η ενσωματωμένη καθοδήγηση παραγώγων που υπήρχε στο ΔΛΠ 39 περιλαμβάνεται στο ΔΠΧΑ 9 με σκοπό να βοηθήσει στο να προσδιορίζεται εύκολα για το πότε ένα ενσωματωμένο παράγωγο σχετίζεται στενά με μια σύμβαση υποδοχής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης ή μια σύμβαση υποδοχής που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Προτύπου (π.χ. συμβάσεις μίσθωσης, ασφαλιστικά συμβόλαια, συμβάσεις αγοράς ή πώλησης μη

χρηματοοικονομικών στοιχείων). Για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, απαιτείται αναταξινόμηση μεταξύ εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων, εύλογης αξίας μέσω άλλων συνολικών εσόδων και αποσβεσμένου κόστους, εάν και μόνο εάν ο στόχος του επιχειρηματικού μοντέλου της οικονομικής οντότητας για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της αλλάξει, έτσι ώστε η προηγούμενη αξιολόγηση μοντέλου να μην ισχύει πλέον.

Εάν η ανακατάταξη είναι κατάλληλη, πρέπει να γίνει μελλοντικά από την ημερομηνία αναταξινόμησης που ορίζεται ως η πρώτη ημέρα της πρώτης περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή στο επιχειρηματικό μοντέλο. Μια οικονομική οντότητα δεν επαναδιατυπώνει τυχόν κέρδη, ζημίες ή τόκους που αναγνωρίστηκαν προηγουμένως.

Το ΔΠΧΑ 9 δεν επιτρέπει την επαναταξινόμηση. Ειδικότερα, για επενδύσεις σε ίδια κεφάλαια που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω άλλων συνολικών εσόδων ή όταν η επιλογή εύλογης αξίας έχει ασκηθεί σε οποιοδήποτε συνθήκες για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι απαιτήσεις λογιστικής αντιστάθμισης στο ΔΠΧΑ 9 είναι προαιρετικές. Εάν πληρούνται ορισμένα κριτήρια καταλληλότητας, η λογιστική αντιστάθμισης επιτρέπει σε μια οικονομική οντότητα να αντικατοπτρίζει τις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνου στις οικονομικές καταστάσεις, αντιστοιχίζοντας κέρδη ή ζημίες από χρηματοοικονομικά μέσα που αντισταθμίζουν.

Το μοντέλο λογιστικής αντιστάθμισης στο ΔΠΧΑ 9 δεν έχει σχεδιαστεί για να καλύπτει την αντιστάθμιση ανοικτών, δυναμικών χαρτοφυλακίων. Κατά συνέπεια, για την αντιστάθμιση εύλογης αξίας κινδύνου επιτοκίου ενός χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων, μια οντότητα μπορεί να εφαρμόσει τις λογιστικές απαιτήσεις αντιστάθμισης στο ΔΛΠ 39 αντί εκείνων του ΔΠΧΑ 9. Επιπλέον, όταν μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 9, μπορεί να επιλέξει ως λογιστική πολιτική της να συνεχίσει να εφαρμόζει τις λογιστικές απαιτήσεις αντιστάθμισης του ΔΛΠ 39 αντί των απαιτήσεων του.

Μια σχέση αντιστάθμισης είναι επιλέξιμη για λογιστική αντιστάθμισης μόνο εάν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

Μια σχέση αντιστάθμισης περιλαμβάνει όλα τα αποδεκτά μέσα και στοιχεία αντιστάθμισης κινδύνου. Μόλις ξεκινήσει η σχέση αντιστάθμισης, η μέθοδος και η τεκμηρίωση της σχέσης αντιστάθμισης καθώς και ο στρατηγικός σχεδιασμός της εταιρείας επανεξετάζονται για τους σκοπούς της αντιστάθμισης. Η αναλογία αντιστάθμισης πληροί όλες τις απαιτήσεις απόδοσης.

Το αντισταθμισμένο στοιχείο μπορεί να είναι ένα περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, μπορεί να είναι ένα αναγνωρισμένο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ένα μη αναγνωρισμένο πάγιο περιουσιακό στοιχείο, μια πολύ πιθανή προβλέψιμη συναλλαγή ή μια καθαρή επένδυση σε μια επιχείρηση στο εξωτερικό και θα πρέπει να είναι αξιόπιστο και μετρήσιμο.

Μια έκθεση η οποία αποτελείται από τον συνδυασμό ενός αποδεκτού αντισταθμισμένου στοιχείου όπως αναφέρεται παραπάνω και ενός παραγώγου είναι δυνατόν να καταταχθεί ως αντισταθμισμένο στοιχείο. Το αντισταθμιζόμενο στοιχείο είναι απαραίτητο να εντάσσεται σε διαφορετικό μέρος από την επιχείρηση. Βέβαια μπορεί να εξαιρεθεί ο συναλλαγματικός κίνδυνος που υπάρχει εντός ενός ομίλου και το νομισματικό στοιχείο το οποίο αντισταθμίζεται σε ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, μόνο εάν έχει κατάληξη την έκθεση σε συναλλαγματική ισοτιμία με μη ανακτήσιμα κέρδη ή ζημίες. Ακόμη, ο κίνδυνος συναλλάγματος μέσα σε έναν όμιλο έχει τη δυνατότητα να αντισταθμιστεί στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με την απαραίτητη προϋπόθεση η εν λόγω συναλλαγή να εκφράζεται σε άλλο νόμισμα από το νόμισμα που η επιχείρηση πραγματοποιεί τη συναλλαγή και είναι δυνατόν ο συναλλαγματικός κίνδυνος να επηρεάσει τα κέρδη.

Μια οικονομική οντότητα μπορεί να ορίσει ένα στοιχείο ως σύνολο ή ένα στοιχείο ως αντισταθμισμένο. Αυτό το στοιχείο μπορεί να είναι ένα στοιχείο κινδύνου που μπορεί να προσδιοριστεί μεμονωμένα και να μετρηθεί αξιόπιστα από μία ή περισσότερες επιλεγμένες τακτικές ταμειακές ροές ή ονομαστικά ποσά. Μια ομάδα στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων των καθαρών θέσεων) είναι αποδεκτό αντισταθμισμένο στοιχείο μόνο εάν:

- Αποτελείται από ξεχωριστά στοιχεία αντιστάθμισης που πληρούν τις προϋποθέσεις· τα στοιχεία της ομάδας διαχειρίζονται από κοινού εντός ενός ομίλου για σκοπούς διαχείρισης κινδύνου· ομαδικές ταμειακές ροές.
- Είναι αντιστάθμιση συναλλάγματος. Ο προσδιορισμός αυτού του επιτοκίου καθορίζει την περίοδο αναφοράς για την οποία οι εμπορικές προβλέψεις αναμένεται να επηρεάσουν τα κέρδη ή τις ζημίες, καθώς και τη φύση και το ύψος τους.

Για αντιστάθμιση καθαρής θέσης του οποίου ο αντισταθμισμένος κίνδυνος επηρεάζει διαφορετικά στοιχεία στην κατάσταση αποτελεσμάτων και άλλα συνολικά έσοδα, τυχόν κέρδη ή ζημίες αντιστάθμισης σε αυτήν την κατάσταση παρουσιάζονται σε ξεχωριστά από εκείνα που επηρεάζονται από τα αντισταθμισμένα στοιχεία.

Με εξαίρεση τα αγορασμένα ή προερχόμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν υποστεί ζημία, η πρόβλεψη ζημιών για χρηματοοικονομικά μέσα επιμετράται σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες ζημίες, εφόσον ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοπιστωτικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, εκτός εάν ο πιστωτικός κίνδυνος

του χρηματοπιστωτικού μέσου είναι χαμηλός κατά την ημερομηνία αναφοράς, οπότε μπορεί να θεωρηθεί ότι ο πιστωτικός κίνδυνος για το χρηματοπιστωτικό μέσο δεν έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση (ΔΠΧΑ 9 παράγραφοι 5.5.3 και 5.5.10).

Το Πρότυπο θεωρεί τον πιστωτικό κίνδυνο χαμηλό εάν υπάρχει χαμηλός κίνδυνος αθέτησης σε περίπτωση που ο δανειολήπτης έχει ισχυρή ικανότητα να εκπληρώσει τις συμβατικές του ταμειακές ροές βραχυπρόθεσμα. Οι δυσμενείς αλλαγές στις οικονομικές και επιχειρηματικές συνθήκες μακροπρόθεσμα μπορεί, αλλά όχι απαραίτητα, να μειώσουν την ικανότητα του δανειολήπτη να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις των ταμειακών ροών. Το Πρότυπο υποδηλώνει ότι η βαθμολογία «επενδυτικού βαθμού» μπορεί να είναι δείκτης χαμηλού πιστωτικού κινδύνου (ΔΠΧΑ 9 παράγραφοι B5.5.22 - B5.5.24).

Η εκτίμηση του κατά πόσον έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βασίζεται στην αύξηση της πιθανότητας αθέτησης από την αρχική αναγνώριση. Σύμφωνα με το Πρότυπο, μια οικονομική οντότητα μπορεί να χρησιμοποιήσει διάφορες προσεγγίσεις για να αξιολογήσει εάν ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά (υπό την προϋπόθεση ότι η προσέγγιση είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις). Μια προσέγγιση μπορεί να είναι συνεπής με τις απαιτήσεις ακόμη και αν δεν περιλαμβάνει μια ρητή πιθανότητα αθέτησης. Η οδηγία εφαρμογής παρέχει μια λίστα παραγόντων που μπορούν να βοηθήσουν μια οντότητα να κάνει την αξιολόγηση (Bartram, 2017).

Επίσης, η εκτίμηση για το εάν μια πρόβλεψη ζημιών πρέπει να βασίζεται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές εφ' όρου ζωής θα λαμβάνονται σε ατομική βάση, ορισμένοι παράγοντες ή δείκτες που ενδέχεται να μην είναι διαθέσιμοι σε επίπεδο μέσου. Στην περίπτωση αυτή, η οικονομική οντότητα θα πρέπει να διενεργεί την αξιολόγηση σε κατάλληλες ομάδες ή τμήματα χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών μέσων (Gumb et al., 2018).

Οι απαιτήσεις περιέχουν επίσης ένα αμφισβητούμενο τεκμήριο ότι ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά όταν οι συμβατικές πληρωμές έχουν καθυστερήσει περισσότερο από 30 ημέρες. Το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί επίσης ότι (εκτός από τα χρηματοοικονομικά μέσα που έχουν αγοραστεί ή προήλθαν από πιστωτική εξασθένηση) εάν υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου που είχε λάβει χώρα από την αρχική αναγνώριση και έχει αντιστραφεί κατά τη μεταγενέστερη περίοδο αναφοράς (δηλ. ο σωρευτικός πιστωτικός κίνδυνος δεν είναι σημαντικά υψηλότερος από κατά την αρχική αναγνώριση) τότε οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές στο χρηματοπιστωτικό μέσο επανέρχονται σε επιμέτρηση με βάση ένα ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12 μηνών (ΔΠΧΑ 9 παράγραφος 5.5.11).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αγοράστηκαν ή προήλθαν από πιστωτική εξασθένιση αντιμετωπίζονται διαφορετικά επειδή το περιουσιακό στοιχείο έχει υποστεί απομείωση πίστωσης κατά την αρχική αναγνώριση. Για αυτά τα περιουσιακά στοιχεία, μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει τις αλλαγές στις αναμενόμενες ζημιές διάρκειας ζωής από την αρχική αναγνώριση ως πρόβλεψη ζημιών με τυχόν μεταβολές που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις, τυχόν ευνοϊκές μεταβολές για αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτελούν κέρδος απομείωσης ακόμη και αν οι προκύπτουσες αναμενόμενες ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική αναγνώριση (ΔΠΧΑ 9 παράγραφοι 5.5.13 - 5.5.14).

Εάν υπάρξει καταμέτρηση των προβλεπόμενων πιστωτικών ζημιών κατά το ΔΠΧΑ 9 θα αφορά ένα δίκαιο και σταθμισμένο ενδεχομένως ποσό το οποίο προσδιορίζεται από την αξιολόγηση του εύρους των πιθανών αποτελεσμάτων αλλά και τη μετουσίωση της χρονικής αξίας του χρήματος. Ακόμη η επιχείρηση οφείλει να συμπεριλαμβάνει και πληροφορίες υποστηρικτικού περιεχομένου που αφορούν γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά το παρελθόν. Επίσης να αναλύσει τις συνθήκες που επικρατούν στο σήμερα αλλά και τις πληροφορίες που αφορούν το μέλλον κατά τη διάρκεια αποτίμησης των ζημιών που αναμένονται (ΔΠΧΑ 9 παράγραφος 5.5.17).

Αντίθετα, οι βιβλιογραφικές ανασκοπήσεις της λογιστικής θεωρίας έχουν συγκεντρώσει πληθώρα επιχειρημάτων από λογιστές που υποστηρίζουν ότι η λογιστική ιστορικού κόστους είναι ξεπερασμένη, άσχετη με τη λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων και ως εκ τούτου θα πρέπει να αντικατασταθεί από την εταιρική λογιστική (Barton, 2001). Υποστηρίζουν ορισμένοι ότι η ιστορική λογιστική πάσχει από μια σειρά από βασικά ελαττώματα, συμπεριλαμβανομένης της αδυναμίας διογκώσεως (Deegan and Unerman, 2006), της αδυναμίας εντοπισμού μη πραγματοποιηθεισών αυξήσεων τιμών περιουσιακών στοιχείων και της αδυναμίας παροχής συγκρίσιμων πληροφοριών (Riahi - Belkaoui, 2004).

Έχοντας κατά νου τα ανωτέρω, προτάθηκε να γίνεται η χρήση της εύλογης αξίας ως διαφορετικός τρόπος αποτίμησης χρηματοοικονομικών μέσων. Πιο συγκεκριμένα στις περιπτώσεις που υπάρχουν χρηματοπιστωτικά μέσα, η εύλογη αξία αποτελεί εξίσου αξιόπιστη μέθοδο (Bartram et al., 2009). Τα χρηματοπιστωτικά μέσα αποτιμώνται στην εύλογη αξία, η οποία αντανakλά τις εκτιμήσεις της αγοράς και τις επιπτώσεις που θα έχουν οι τρέχουσες χρηματοοικονομικές συνθήκες στις τράπεζες, ενώ δεν μπορούν να επηρεαστούν από το παρελθόν της τράπεζας ή από την εταιρεία συμμετοχών (Linsmeier and Carroll, 2004). Επίσης

η αποτίμηση στην εύλογη αξία συμβάλλει στο να μπορεί να γίνει μια καταγραφή με μεγάλη επάρκεια όλων των δραστηριοτήτων αλλά και το σύνολο των υποχρεώσεων για τη διαχείριση του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων στις οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας (Gebhardt et al., 2004). Η εύλογη αξία συνεπώς ορθώς γίνεται αποδεκτή ως αξία αντικατάστασης παρά ως κόστος και πραγματική οικονομική ουσία (Penman, 2007).

Συγκεκριμένα, οι Barlev and Haddad (2007) υποστηρίζουν ότι η λογιστική εύλογης αξίας παρέχει καλύτερη διεθνή λογιστική εναρμόνιση από τη λογιστική ιστορικού κόστους. Η μέθοδος της λογιστικής της εύλογης αξίας διακρίνεται από μεγαλύτερη ακρίβεια από τις μεθόδους της λογιστικής του ιστορικού κόστους (Danbolt and Rees (2008); Eccher et al. 1996). Τέλος, ένα πρόσθετο επιχειρηματικό όφελος της εύλογης αξίας είναι ότι ενημερώνει το επενδυτικό κοινό σε ένα κορεσμένο οικονομικό περιβάλλον βοηθώντας στην αξιολόγηση του αντίκτυπου, που θα έχουν οι επενδυτικές και χρηματοοικονομικές στρατηγικές στην επιχείρηση και την οικονομία (Penman, 2008).

Ο στόχος της διοίκησης των επιχειρήσεων είναι να έχει στην κατοχή της ένα σύνολο εργαλείων, που να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να καλύψουν τις ανάγκες κάθε εφαρμογής. Δεδομένου ότι οι εφαρμογές λογιστικού περιεχομένου δεν περιλαμβάνουν ενιαία απαίτηση ασφάλειας και αξιοπιστίας, είναι φυσικά αδύνατο να αναπτυχθεί ένα ενιαίο λογιστικό πρωτόκολλο και ένα σύνολο υπηρεσιών ασφαλείας που να πληρούν όλες τις απαιτήσεις. Το εκτελεστικό τμήμα μιας εταιρείας χρησιμοποιεί πληθώρα λογιστικών πληροφοριών για να επιτύχει τον καθορισμό των στόχων της, ενώ αξιολογεί την πρόοδό της και πραγματοποιεί τυχόν διορθώσεις που απαιτούνται. Το Διεθνές Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα παρέχει ένα σύνολο υπηρεσιών που μπορεί να καλύψει τους περισσότερους χρήστες, όπως τους επενδυτές, τις κρατικές υπηρεσίες και το επενδυτικό κοινό.

Εάν δεν εναρμονιστεί η υποκείμενη μεθοδολογία που προέρχεται από τις οικονομικές εκθέσεις με τις οικονομικές διαφορές που πραγματικά ισχύουν, δεν θα είναι εφικτό να γίνει ο διαχωρισμός των εναλλακτικών λογιστικών προτύπων και των διαδικασιών. Η εναρμόνιση λαμβάνει χώρα, διότι το να συμφιλιώσεις διαφορετικές απόψεις αποτελεί πιο πρακτική επιλογή από το να υπάρχει ανομοιομορφία, η οποία μπορεί να επιβάλλει τη λογιστική άποψη μιας χώρας σε όλους τους άλλους. Οι διάφορες οντότητες είτε ιδιωτικού είτε δημοσίου δικαίου απαιτούν πληροφορίες προκειμένου να συντονίσουν τις διάφορες επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας. Με την ανάπτυξη των διεθνών επιχειρηματικών συναλλαγών από ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς. Η κατοχύρωση ενός ενιαίου τρόπου σύμφωνα με τον οποίο θα γίνεται η εκπόνηση των εκθέσεων είναι δυνατόν να

προχωρήσει στη σημαντική ενίσχυση των λογιστικών συστημάτων στους χρήστες τους και να αυξήσει τη διαφάνεια στους επενδυτές και τις ρυθμιστικές αρχές (Beke, 2011).

Οι Heem & Aonzo (2003) επισημαίνουν τη σημασία των εναρμονισμένων λογιστικών προτύπων, καθώς διασφαλίζουν με επιτυχία την αποτελεσματική λειτουργία των αγορών προστατεύοντας παράλληλα τους διεθνείς επενδυτές, που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν διαφορετικά πρότυπα. Ο Murphy επεσήμανε επίσης ότι η προαναφερθείσα εναρμόνιση μπορεί να επιτευχθεί με τη μείωση του μεγάλου αριθμού διαφορετικών λογιστικών προτύπων, βελτιώνοντας έτσι τη συγκρισιμότητα των οικονομικών εκθέσεων που καταρτίζονται από τις χώρες.

Εν ολίγοις, στην Ελλάδα, η πρώτη προσπάθεια οργάνωσης του λογιστικού συστήματος με την εισαγωγή τυποποιημένων μορφών ορισμών ήταν η εισαγωγή του Γαλλικού Εμπορικού Κώδικα, καθιστώντας έτσι τον ακρογωνιαίο λίθο του Ελληνικού Εμπορικού Κώδικα. Βάση για την τυποποίηση της λογιστικής στην Ελλάδα είναι ο Νόμος 2190/20 για τις Ανώνυμες Εταιρείες. Χρόνια αργότερα, ιδίως το 1962, με το Διάταγμα 4237/62, καθιερώθηκε ο ενιαίος τύπος των οικονομικών καταστάσεων των οντοτήτων. Τα τελευταία χρόνια, το ελληνικό λογιστικό σύστημα θεωρείται σημαντικό βήμα, ενσωματώνοντας τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 1606/02 στο άρθρο 13 του Ν. 2992/02 και μετέπειτα τον Νόμο 3229/04, ο οποίος έλαβε τα απαραίτητα μέτρα για την υιοθέτηση των ΔΛΠ για τις ελληνικές εισηγμένες εταιρείες, ανοίγοντας εγκαινίασε μια νέα εποχή λογιστικής τυποποίησης στην Ελλάδα.

Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 επέφερε σημαντικές μεταβολές στη λογιστική αναγνώριση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών μέσων και είχε σημαντικές επιπτώσεις στα μεγέθη των ελληνικών συστημικών τραπεζών, καθώς αναγνώρισαν πρόσθετες προβλέψεις ύψους 6,2 δις. ευρώ, οι οποίες μείωσαν κατά 17% τα ίδια κεφάλαια τους και κατά 3,4% την κεφαλαιακή τους επάρκεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

3.1 Εισαγωγικά

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα κωδικοποιούν τις γενικά αποδεκτές Λογιστικές Αρχές, Κανόνες, Μεθόδων και Κανονισμών, η καθιέρωση των οποίων οδηγεί σε ομοιομορφία καταρτίσεως των λογιστικών καταστάσεων και συνεπώς σε ακριβή, αληθή και ομοιόμορφη πληροφόρηση των χρηστών τους. Τα Δ.Λ.Π. πρέπει να ακολουθούνται ακριβώς από τους λογιστές και να γίνεται έλεγχος από τα αρμόδια όργανα (ελεγκτές κ.λπ.) κατά την κατάρτιση των λογιστικών καταστάσεων μιας επιχείρησης (Καραγιάννης, κα., 2017).

Αυτό το κεφάλαιο παρέχει μια επισκόπηση της παγκόσμιας βιβλιογραφίας για τα παράγωγα, τα χρηματοοικονομικά μέσα και τη λογιστική αντιστάθμισης, εισάγοντας και εξετάζοντας μια σειρά από ερευνητικές εργασίες, άρθρα που δημοσιεύονται σε επιστημονικά περιοδικά και εκθέσεις ελεγκτικών εταιρειών. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση αρχικά εξετάζει τον κύριο σκοπό της χρήσης παραγώγων, στη συνέχεια αναλύει τους καθοριστικούς παράγοντες της εταιρικής αντιστάθμισης, τον ρόλο της εταιρικής λογιστικής αποζημίωσης και τη σχέση μεταξύ λογιστικής και εταιρικής διαχείρισης κινδύνων και στο τελικό στάδιο το ΔΠΧΑ 9 ασχολείται με τη λογιστική αντιστάθμισης. Αυτή η ανασκόπηση επικεντρώνεται στις σημαντικές αλλαγές που έχουν συμβεί στο λογιστικό πλαίσιο του ΔΠΧΑ 9 και στον αντίκτυπο που θα έχει στις εταιρείες που τα εφαρμόζουν στους λογιστικούς κανόνες.

3.2 Ιστορική αναφορά

Στις 29 Ιουνίου 1973 η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Committee – I.A.S.C.) συστάθηκε από λογιστικά σωματεία πολλών μεγάλων χωρών. Το 1990 άρχισε η προσπάθεια καλύτερευσης των λογιστικών προτύπων. Βασικός στόχος των επιτροπών ήταν η δημιουργία ενιαίων λογιστικών προτύπων και αρχών αναγνωρισμένων από όλους. Η τελική συμφωνία πραγματοποιήθηκε το 1999.

Το 2005 στην Αμερική υπογράφηκε η συμφωνία «Norwalk» για την αναβάθμιση των λογιστικών προτύπων. Την ίδια στιγμή η Ευρώπη εφάρμοσε νόμο που υποχρέωνε τις εισηγμένες εταιρείες, τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες να παρουσιάζουν τις οικονομικές καταστάσεις τους σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π.

Επιπλέον, αρμόδιο όργανο για τα Δ.Λ.Π. είναι η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Φίλος, 2013).

3.3 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Σε αυτό το σημείο θα πραγματοποιηθεί μια σύντομη περιγραφή των Διεθνών λογιστικών προτύπων.

Δ.Λ.Π. 1: Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις παρέχουν μια πλήρη περιγραφή της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης καθώς τις δραστηριότητές της και τις συναλλαγές που πραγματοποίησε κατά τη διάρκεια του έτους. Το συγκεκριμένο ΔΛΠ παρέχει πληροφόρηση στους χρήστες εκτός της επιχείρησης (Καραγιάννης, κα., 2017).

Οι οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνονται στο ΔΛΠ 1 είναι:

- Ισολογισμός
- Τα Αποτελέσματα χρήσης
- Την Κατάσταση μεταβολών των ιδίων κεφαλαίων
- Την Κατάσταση των ταμειακών ροών
- Το Προσάρτημα καθώς και τις Σημειώσεις

Δ.Λ.Π. 2: Αποθέματα

Ο σκοπός του συγκεκριμένου ΔΛΠ είναι να περιγράψει τη λογιστική αντιμετώπιση των αποθεμάτων της οικονομικής μονάδας. Το πρότυπο αυτό προσδιορίζει το κόστος και στη συνέχεια πως αναγνωρίζεται ως έξοδο. Επίσης δίνει οδηγίες για τους τύπους προσδιορισμού του κόστους και πως χρησιμοποιούνται για την κοστολόγηση των αποθεμάτων (Καραγιάννης, κα., 2017).

Τα αποθέματα λογίζονται ως περιουσιακά στοιχεία:

- Είναι προς πώληση
- Βρίσκονται σε διαδικασία παραγωγής
- Είναι ακόμα σε μορφή υλικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγική διαδικασία

Το βασικό θέμα στα αποθέματα είναι η αποτίμηση του κόστους των αποθεμάτων που πωλήθηκαν μέσα στη χρήση και αυτά τα αποθέματα που θα εμφανιστούν στο ενεργητικό του ισολογισμού της επιχείρησης.

Το κόστος των αποθεμάτων μπορεί να προσδιοριστεί με μια από τις μεθόδους:

- Του εξατομικευμένου κόστους
- Μέθοδος FIFO
- Μέθοδος του μεσοσταθμικού κόστους

Δ.Λ.Π. 7: *Καταστάσεις ταμειακών ροών*

Σκοπός αυτού του προτύπου είναι να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις αλλαγές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της οικονομικής μονάδας (Καραγιάννης, κα., 2017).

Δ.Λ.Π. 12: *Φόροι εισοδήματος*

Ο σκοπός αυτού του προτύπου είναι να προσδιορίσει τη λογιστική αντιμετώπιση του φόρου εισοδήματος

Δ.Λ.Π. 16: *Ενσώματα πάγια*

Σκοπός αυτού του προτύπου είναι να περιγράψει την λογιστική αντιμετώπιση των ενσώματων ακινητοποιήσεων

Δ.Λ.Π. 17: *Μισθώσεις*

Σκοπός αυτού του προτύπου είναι να περιγράψει την λογιστική μέθοδο σε μισθώσεις που πραγματοποιούνται με χρηματοδοτική ή λειτουργική μίσθωση.

Δ.Λ.Π. 18: *Εσοδα*

Σκοπός αυτού του προτύπου είναι να περιγράψει τους διάφορους τύπους εσόδων που μπορεί να έχει η εκάστοτε επιχείρηση.

Δ.Λ.Π. 19: *Παροχές σε εργαζόμενους*

Σκοπός του Προτύπου αυτού είναι να προσδιορίσει τη λογιστική απεικόνιση για τις παροχές προς στους εργαζόμενους.

Δ.Λ.Π. 20: *Λογιστική κρατικών επιχορηγήσεων και γνωστοποίηση της κρατικής υποστήριξης*

Σκοπός του Προτύπου αυτού είναι να προσδιορίσει τη λογιστική απεικόνιση των κρατικών επιχορηγήσεων στα βιβλία της επιχείρησης.

Δ.Λ.Π. 27: *Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις*

Σκοπός του Προτύπου αυτού είναι να εξηγήσει πως καταρτίζονται και πως παρουσιάζονται οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για έναν όμιλο που υπάγεται στη μητρική εταιρεία.

Δ.Λ.Π. 33: *Κέρδη ανά μετοχή*

Σκοπός του Προτύπου αυτού είναι να παρουσιάσει τα κέρδη από μια μετοχή και με τον τρόπο αυτό να γίνονται πιο εύκολα οι συγκρίσεις στις αποδόσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην ίδια χρονική περίοδο.

Δ.Λ.Π. 36: *Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων*

Σκοπός του Προτύπου αυτού είναι να εξηγήσει πως μια επιχείρηση απεικονίζει τα περιουσιακά της στοιχεία σε αξία όχι μεγαλύτερη από την ανακτήσιμη αξία τους.

Το πρότυπο αυτό δεν εφαρμόζεται στα παρακάτω πρότυπα:

- Δ.Λ.Π. 2
- Δ.Λ.Π. 11
- Δ.Λ.Π. 12
- Δ.Λ.Π. 19
- Δ.Λ.Π. 39
- Δ.Λ.Π. 40
- Δ.Λ.Π. 41

Δ.Λ.Π. 37: *Προβλέψεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις, ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία*

Σκοπός του Προτύπου αυτού είναι να εξηγήσει πως καταχωρούνται και πως αποτιμούνται οι δαπάνες για τις προβλέψεις.

Δ.Λ.Π. 38: *Άυλα περιουσιακά στοιχεία*

Το άυλο περιουσιακό στοιχείο είναι αυτό που δεν έχει καμία φυσική ουσία και ανήκει στην εταιρεία. Επίσης, μπορεί να το χρησιμοποιεί στην παραγωγή, ενοικίαση ή χρήση σε άλλους διοικητικούς σκοπούς.

Το πρότυπο αυτό δεν εφαρμόζεται στα παρακάτω πρότυπα:

- Δ.Λ.Π. 12
- Δ.Λ.Π. 17
- Δ.Λ.Π. 32
- Δ.Λ.Π. 19

Δ.Λ.Π. 39: *Χρηματοπιστωτικά μέσα: καταχώρηση και αποτίμηση*

Αυτό το λογιστικό πρότυπο αναφέρεται σε όλα τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και σε όλες τις υποχρεώσεις της εκτός των παγίων

Δ.Λ.Π. 40: *Επενδύσεις σε ακίνητα*

Σκοπός του Προτύπου αυτού είναι να εξηγήσει πως αντιμετωπίζονται λογιστικά οι επενδύσεις που γίνονται σε ακίνητα και όλες τις υποχρεώσεις που τυχόν να έχει.

Δ.Λ.Π. 41: *Γεωργία*

Σκοπός του Προτύπου αυτού είναι να εξηγήσει πως αντιμετωπίζονται λογιστικά οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον γεωργικό τομέα (Καραγιάννης, κα., 2017).

3.4 Επιχειρήσεις που πρέπει να εφαρμόζουν τα Δ.Λ.Π.

Τα Δ.Λ.Π. εφαρμόζονται υποχρεωτικά, για ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις από 01.01.05 και μετά, από τις Ανώνυμες Εταιρίες (Α.Ε.) που έχουν τις μετοχές τους εισαγμένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά (άρθρο 134 Ν. 2190/20, άρθρο 11 Ν. 3301/04). Επίσης, και οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα ή ακόμα και όταν δεν είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα (αλλά στην περίπτωση αυτή όμως να παρέχεται η επιλεκτική δυνατότητα εφαρμογής των Δ.Λ.Π. στη χώρα εγκατάστασής τους) είναι υποχρεωμένες να

συντάσσουν τις ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις με βάση τα Δ.Λ.Π., εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές αντιπροσωπεύουν αθροιστικά (όλες μαζί) ποσοστό μεγαλύτερο από το 5% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών ή του ενοποιημένου ενεργητικού ή των ενοποιημένων αποτελεσμάτων μετά φυσικά την αφαίρεση της αναλογίας που έχουν οι μετοχές της μειοψηφίας (άρθρο 134 παρ. 1β Κ.Ν. 2190/20, άρθρο 11 παρ. 2 Ν. 3301/94, γνωμ. 418/3.8,05 ΣΛΟΤ) (Φίλος, 2013).

Πάντως, οι μη εισηγμένες συγγενείς επιχειρήσεις δεν είναι υποχρεωμένες να εφαρμόζουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα για τις δικές τους οικονομικές καταστάσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές όμως είναι υποχρεωμένες να παρέχουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία στην επενδύουσα επιχείρηση, προκειμένου αυτή να τροποποιήσει τις οικονομικές καταστάσεις των συγγενών επιχειρήσεων και να εφαρμόσει στη συνέχεια την προβλεπόμενη από το Δ.Λ.Π. Νο 28 μέθοδο της καθαρής θέσης. Όποια συγγενής επιχείρηση δεν παρέχει τα στοιχεία αυτά στην επενδύουσα επιχείρηση παραβαίνει σαφώς τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20 (γνωμ. 418/3.8.05 ΣΛΟΤ).

Προαιρετικά μπορούν επίσης να εφαρμόζουν τα Δ.Λ.Π. και οι Α.Ε. που οι μετοχές τους δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, καθώς και οι Ε.Π.Ε., εφόσον πρώτα το εγκρίνει αυτό με απόφασή της η Γενική Συνέλευση των μετόχων ή εταιρών με πλειοψηφία που καθορίζεται στα άρθρα 29 παρ. 1 και 2 ή 31 παρ. 1 του Ν. 2190/20 ή στο άρθρο 13 του Ν. 3190/55, και που θα πρέπει να είναι υποχρεωτική η σχετική αυτή απόφαση για 5 τουλάχιστον συνεχόμενες χρήσεις (άρθρο 13 Ν. 3229/04, άρθρο 134 παρ. 2 Κ.Ν. 2190/20).

Όταν πρόκειται για μητρικές εταιρίες και για ομίλους εταιριών, τότε στις παραπάνω καταστάσεις α, β, γ, δ, ε, στ και ζ, περιλαμβάνονται τόσο οι ατομικές καταστάσεις των "μητρικών" εταιριών όσο και οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των "ομίλων" εταιριών που συντάσσονται με ευθύνη των "μητρικών" εταιριών των "ομίλων" αυτών (Καραγιάννης, κα., 2017).

3.5 Τα παράγωγα από λογιστικής πλευράς

Οι επενδυτές συνήθως χρησιμοποιούν παράγωγα για τρεις λόγους - για να αντισταθμίσουν θέσεις, να αυξήσουν τη μόχλευση ή να κερδοσκοπήσουν αλλαγές στα περιουσιακά στοιχεία. Η αντιστάθμιση μιας θέσης συνήθως γίνεται για να αποτραπεί ή να ασφαλιστεί ο κίνδυνος ενός περιουσιακού στοιχείου. Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα είναι ένας ειδικός τύπος χρηματοοικονομικού μέσου του οποίου η τιμή προκύπτει τελικά από την τιμή ή την απόδοση

του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου. Οι επενδυτές χρησιμοποιούν παράγωγα για αντιστάθμιση (μείωση της αστάθειας των αποδόσεων) ή κερδοσκοπία (αύξηση της αστάθειας των αποδόσεων).

Τέλος, οι τιμές που διαμορφώνονται από τα παράγωγα σχετίζονται άμεσα με την προσφορά και τη ζήτηση, ενώ και τα δύο αναλύονται σε μοντέλα που έχουν υψηλό βαθμό μαθηματικής πολυπλοκότητας και δεν σχετίζονται με την παρούσα μελέτη. Οι τέσσερις βασικοί τύποι παραγώγων – προθεσμιακά συμβόλαια, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, δικαιώματα προαίρεσης και ανταλλαγές είναι εύκολο να εξηγηθούν και να κατανοηθούν. Η αντιστάθμιση κινδύνου, καθώς και η κερδοσκοπία, περιλαμβάνει στρατηγικές ενέργειες που σχετίζονται με τις επενδύσεις. Τόσο οι κερδοσκόποι όσο και οι αντισταθμιστές περιλαμβάνουν κάποιου είδους εμπόρους και επενδυτές. Αλλά εκτός από αυτές τις δύο πολύπλοκες στρατηγικές, η κερδοσκοπία και η αντιστάθμιση είναι αρκετά διαφορετικές (Livingstone & Ngugi, 2019).

Η κερδοσκοπία περιλαμβάνει την απόκτηση κέρδους από την αλλαγή τιμής ενός χρεογράφου, ενώ η αντιστάθμιση αναφέρεται στις προσπάθειες που καταβάλλονται προκειμένου να μειώσουν το ύψος του κινδύνου ή της αστάθειας, που σχετίζεται με την αλλαγή τιμής ενός χρεογράφου. Η αντιστάθμιση προσπαθεί να εξαλείψει τη μεταβλητότητα που σχετίζεται με την τιμή ενός περιουσιακού στοιχείου λαμβάνοντας αντισταθμιστικές θέσεις σε αυτό - δηλαδή, σε αντίθεση με αυτό που έχει σήμερα ο επενδυτής. Ο κύριος σκοπός της κερδοσκοπίας, από την άλλη πλευρά, είναι το κέρδος από το στοίχημα για την κατεύθυνση στην οποία θα κινηθεί ένα περιουσιακό στοιχείο (Livingstone & Ngugi, 2019).

Οι επενδυτές συνήθως χρησιμοποιούν παράγωγα για τρεις λόγους - για να αντισταθμίσουν θέσεις, να αυξήσουν τη μόχλευση ή να κερδοσκοπήσουν αλλαγές στα περιουσιακά στοιχεία. Η αντιστάθμιση μιας θέσης συνήθως γίνεται για να αποτραπεί ή να ασφαλιστεί ο κίνδυνος ενός περιουσιακού στοιχείου. Για παράδειγμα, εάν ο ιδιοκτήτης μιας μετοχής θέλει να προστατεύσει το χαρτοφυλάκιο από πτώση, θα αγοράσει ένα δικαίωμα πώλησης. Εάν η μετοχή ανέβει, ο μέτοχος βγάζει χρήματα, αλλά εάν η μετοχή πέσει, ο μέτοχος χάνει λιγότερα χρήματα επειδή το δικαίωμα πώλησης επιστρέφει.

Τα παράγωγα μπορούν να αυξήσουν σημαντικά τη μόχλευση. Τα δικαιώματα προαίρεσης είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά σε ασταθείς αγορές. Όταν η τιμή του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου κινείται ουσιαστικά και σε ευνοϊκή κατεύθυνση, οι επιλογές ενισχύουν αυτή την κίνηση. Πολλοί επενδυτές επικεντρώνονται στο (VIX) για τη μέτρηση της πιθανής μόχλευσης, καθώς προβλέπει επίσης αστάθεια στον S&P 500. Για προφανείς λόγους, η υψηλή μεταβλητότητα αυξάνει την αξία και το κόστος των επιλογών αγοράς και κλήσης.

3.6 Λογιστική της εύλογης αξίας

Η λογιστική εύλογης αξίας είναι μια μέθοδος αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων μιας εταιρείας στην τρέχουσα αγοραία αξία τους. Πιο απλά, η "εύλογη αξία" σημαίνει εάν πουλήθηκε (ή εάν η ευθύνη μπορούσε να επιλυθεί) και τόσο ο αγοραστής όσο και ο πωλητής πίστευαν ότι είχαν καταλήξει σε συμφωνία εμπορικής κάλυψης (Livingstone & Ngugi, 2019)

Για να ενοποιήσει τον υπολογισμό των χρηματοοικονομικών μέσων, το Συμβούλιο Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Προτύπων (FASB) έχει υιοθετήσει τη λογιστική εύλογης αξίας. Η λογιστική εύλογης αξίας έχει εφαρμοστεί από το Συμβούλιο Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Προτύπων (FASB) προκειμένου να υπάρχει ένα κοινό σύστημα για τον υπολογισμό των χρηματοοικονομικών μέσων. Στη λογιστική εύλογης αξίας, πρέπει να γίνουν κατανοητές οι ακόλουθες έννοιες (Singh, 2017):

Αγοράς Τρέχουσες συνθήκες αγοράς: Η εύλογη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου βασίζεται στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς κατά τη στιγμή της επιμέτρησης, όχι σε προηγούμενες συναλλαγές.

Πρόθεση κατόχου: Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η πρόθεση του κατόχου δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό της εύλογης αξίας. Για παράδειγμα, εάν κάποιος σκοπεύει να πουλήσει οριστικά ένα περιουσιακό στοιχείο, είναι πιθανό να συμβεί μια βιαστική πώληση, προκαλώντας πτώση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου.

Συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση: Η εύλογη αξία εξακολουθεί να βασίζεται σε ένα σύνολο εμπορικών συναλλαγών και δεν ασκεί πίεση στον πωλητή να πουλήσει το περιουσιακό στοιχείο, επομένως η λογιστική εύλογης αξίας δεν εφαρμόζεται σε εταιρείες που βρίσκονται σε εκκαθάριση.

Μέρος Τρίτο μέρος: Ακόμη και η εύλογη αξία προκύπτει όταν γίνεται πώληση σε τρίτο μέρος εκτός από άλλη εταιρεία ή αγοραστή που σχετίζεται με τον πωλητή (καθώς η αξία του περιουσιακού στοιχείου μπορεί να αλλάξει).

3.7 Η ανάγκη της διεθνούς προσέγγισης

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Συνθήκη της δεν προβλέπει ρητά την εναρμόνιση των λογιστικών πρότυπων ως κοινοτικός στόχος. Μάλλον, αυτός ο στόχος αναπτύχθηκε οργανικά από την ανάγκη εναρμόνισης του εταιρικού δικαίου για τη δημιουργία εσωτερικής αγοράς. Λόγω της ουσιαστικής οικονομικής, κοινωνικής πρόνοιας και του πολιτικού οφέλους, η Ευρωπαϊκή Ένωση καθορίζει τη συνθήκη ως κοινό στόχο για τα κράτη μέλη, δημιουργώντας εσωτερικής αγορά που επιτρέπει την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίου. Δύο από τις βασικές αρχές για τη δημιουργία αυτής της εσωτερικής αγοράς είναι η ελευθερία εγκατάστασης και η ελευθερία παροχής υπηρεσιών σε διασυνοριακή βάση.

Καθώς οι επιχειρήσεις κινούνται διασυνοριακά, οι εταιρείες πρέπει να υπόκεινται σε συγκρίσιμους - αλλά όχι απαραίτητα εντελώς πανομοιότυπους-κανόνες που πρέπει να παρέχουν ισοδύναμη προστασία για τους επενδυτές, τους μετόχους και τους πιστωτές. Αυτό οδηγεί στην ανάγκη ανάπτυξης και θέσπισης κοινών κανόνων για την οικονομική αναφορά εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω μιας σειράς οδηγιών εταιρικού δικαίου. Η τέταρτη οδηγία (Οδηγία 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1978, για τους ετήσιους λογαριασμούς ορισμένων Τύπων Εταιρειών) περί εταιρικού δικαίου προβλέπει την προετοιμασία των ελεγμένων ετήσιων λογαριασμών δίνοντας μια "αληθινή και δίκαιη" άποψη για τα εταιρικά περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, την οικονομική θέση τα κέρδη και τις ζημιές. Η παρούσα οδηγία, όπως τροποποιήθηκε, εξακολουθεί να ισχύει σήμερα και ισχύει για περίπου πέντε εκατομμύρια εταιρείες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δύο άλλες οδηγίες παρέχουν κοινούς κανόνες για τις τράπεζες και τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Η οδηγία θεσπίζει κοινούς κανόνες για την προετοιμασία των ενοποιημένων λογαριασμών. Ενώ η τέταρτη και έβδομη οδηγία ανέβασε την ποιότητα των οικονομικών αναφορών έχοντας το πλεονέκτημα να διατηρήσει διαφορετικές εθνικές λογιστικές παραδόσεις εντός της εσωτερικής αγοράς, αυτό είχε συχνά το κόστος πολλών επιλογών που εμπόδισαν τη συγκρισιμότητα. Επιπλέον, αναγνωρίστηκε ότι σε σχέση με τις ανάγκες των επενδυτών, οι οδηγίες ήταν ικανές να βελτιωθούν όσον αφορά την αντιμετώπιση σχετικών ζητημάτων και την καλύτερη αντανάκλαση της οικονομικής πραγματικότητας.

Κατά τη δεκαετία του 1990, έγιναν προσπάθειες για την αντιμετώπιση αυτών των αδυναμιών, αλλά για διάφορους λόγους, ήταν δύσκολο να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος της Κοινοτικής νομοθεσίας. Για το λόγο αυτό, το 1995 η Επιτροπή ενέκρινε την Ανακοίνωση που καθορίζει μια νέα στρατηγική για τη λογιστική εναρμόνιση στη διεθνή αγορά.

Η ανακοίνωση διαπίστωσε ότι η πιο επείγουσα ανάγκη ήταν η διεθνής συνενόηση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Η επικοινωνία οδήγησε στην παραδοχή ότι οι υπάρχουσες οδηγίες δεν ήταν κατάλληλες για τις ανάγκες πληροφόρησης των διεθνών κεφαλαιαγορών και κατά συνέπεια μεγάλες εταιρείες αποφάσισαν όλο και περισσότερο να χρησιμοποιούν τις λογιστικές πρακτικές των ΗΠΑ (GAAP ΗΠΑ) εκτός από τις τοπικές Λογιστικές Πρακτικές (GAAP). Αυτό αύξησε το κόστος και μερικές φορές οδηγούσε σε σύγχυση όταν γίνονταν συγκρίσεις με τις τοπικές GAAP.⁸

Ακόμη σε επίπεδο κυβερνήσεων, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είχε αρνητικό αντίκτυπο στα λογιστικά πρότυπα που θεσπίστηκαν βάσει των GAAP των ΗΠΑ, ούτε στο σύνολο των προτύπων που χρειάζονται για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Λόγω των παραπάνω η Επιτροπή έκανε επίσημη πρόταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση να επικεντρωθεί στα παγκόσμια πρότυπα τα οποία αναπτύχθηκαν από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων με στόχο την υιοθέτησή τους από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές, έχοντας σαν δεδομένο τις ανάγκες που έχουν οι διεθνείς εταιρείες και οι επενδυτές δόθηκε, προτεραιότητα στους ενοποιημένους λογαριασμούς.

Η εφαρμογή αυτής της πολιτικής έδωσε νέα αποφασιστική ώθηση στην ανάπτυξη του Σχεδίου Δράσης για τις Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες (FSAP). Πρόκειται για μια δέσμη ρυθμιστικών μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνει 42 ξεχωριστά μέτρα που στοχεύουν στη δημιουργία μιας πλήρως ενοποιημένης ευρωπαϊκής χρηματοπιστωτικής αγοράς. Το σχέδιο είναι επίσης μια απάντηση στην αυξανόμενη σημασία των κεφαλαιαγορών για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων της ΕΕ. Στόχος του είναι να επιτρέψει στην ΕΕ, ιδίως στις εταιρείες και τους πολίτες, να επωφεληθούν πλήρως από τα οφέλη από την εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος, του ευρώ.

Ως εκ τούτου, το σύνολο των κύριων προσπαθειών του έργου αφορούσαν τη βελτίωση της ποιότητας για την παροχή πληρέστερων χρηματοοικονομικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω μιας νέας έκθεσης στρατηγικής. Τον Μάρτιο του 2000, στο Συμβούλιο της Λισαβόνας, το σύνολο των αρχηγών των κυβερνήσεων των κρατών μελών αποφάσισαν ότι το FSAP θα έπρεπε να εφαρμόζεται το αργότερο έως το 2005. Τον Ιούνιο του 2000, η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση θέτοντας σαν πρόταση όλες οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να ετοιμάσουν τους ενοποιημένους λογαριασμούς τους σύμφωνα με ένα μόνο σύνολο λογιστικών προτύπων, τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (IAS).

Η υιοθέτηση κοινού πλαισίου χρηματοοικονομικής αναφοράς θα βελτιώσει τη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα μεταξύ των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην ίδια (ευρωπαϊκή) κεφαλαιαγορά. Αυτό συμβάλλει στη βελτίωση της

αποτελεσματικότητας της αγοράς, η οποία με τη σειρά της μειώνει το κόστος κεφαλαίου για τις εισηγμένες εταιρείες, ενισχύοντας έτσι τις επενδύσεις, την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η Επιτροπή παρουσίασε τη νομοθετική της πρόταση τον Φεβρουάριο του 2001. Στις 7 Ιουνίου 2002, μετά από μία ανάγνωση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο Υπουργών ενέκρινε την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των ΔΛΠ. Η Επιτροπή αποφάσισε να χρησιμοποιήσει άλλο νομικό μέσο βάσει της Συνθήκης της Ρώμης. Μια οδηγία πρέπει να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο πριν τεθεί σε ισχύ στην πράξη. Ο κανονισμός ισχύει άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη και δεν απαιτεί παρέμβαση εθνικών νομοθετών (Singh, 2017).

Η χρήση κανονισμού παρείχε το πλεονέκτημα της σημαντικής εξοικονόμησης χρόνου λόγω της εγγύτητας της προθεσμίας 2005 για την ολοκλήρωση του FSAP. Επίσης σήμαινε ότι θα επιτευχθεί η μέγιστη εναρμόνιση προς τα ΔΛΠ (Singh, 2017).

Συνεπώς, οι διαφορετικές εθνικές παραδόσεις και εμπειρίες οδήγησαν σε ανάπτυξη διαφορετικών θεσμικών λογιστικών μοντέλων. Η ανάπτυξη των πολυεθνικών εταιρειών και η ανάδειξή τους ως κυρίαρχες μορφές επιχειρηματικής δραστηριότητας σε πολλά κράτη την έκαναν επιτακτική την ανάγκη για διεθνή εναρμόνιση της λογιστικής και των πρότυπων πρακτικών ελέγχων.

3.8 Παλαιό λογιστικό σύστημα ΔΛΠ 39

Το ΔΛΠ αποτελεί ένα λογιστικό σύστημα το οποίο δημιουργήθηκε για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, με στόχο να δημιουργήσει έναν ενιαίο κώδικα επικοινωνίας μέσα από την κοινή γλωσσά των οικονομικών. Πιο συγκεκριμένα έγινε ανακοίνωση από τα ΔΠΧΑ ακριβώς ως «ο σκοπός που εφαρμόζονται τα ΔΛΠ είναι να παρέχουν διαφάνεια, να υπάρχει λογοδοσία και να επιτυγχάνεται η οικονομική αποδοτικότητα των αγορών σε όλο τον κόσμο». Κατά αυτόν τον τρόπο θα μπορεί να εξυπηρετείται το παγκόσμιο εμπόριο καθώς και οι άπειρες εμπορικές δραστηριότητες, μειώνοντας έτσι το χάσμα που προσδίδουν οι μεμονωμένες πρακτικές που υπήρχαν ανάμεσα στα κράτη. Από την ημέρα που ιδρύθηκαν μέχρι σήμερα τα κράτη που ενσωματώνουν το σύστημα IAS, μεγαλώνουν όλο και περισσότερο έχοντας ήδη φτάσει τα 120 μέλη.

Τα ΔΛΠ εφαρμόζονται στη κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και συγκεκριμένα (Μπάλλας και Χέβας, 2011):

- ✓ **Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης):** Σύμφωνα με τα ΔΛΠ Ισολογισμός είναι η κατάσταση η οποία αποτυπώνει τη χρηματοοικονομική κατάσταση μια εταιρείας σε μια δεδομένη στιγμή παρουσιάζοντας τα μέσα που έχει στη διάθεση της για να προωθήσει το σκοπό της λειτουργίας της (Στοιχεία του Ενεργητικού) και τις πηγές χρηματοδότησης των μέσων αυτών (Υποχρεώσεις)
- ✓ **Κατάσταση Εισοδήματος (Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης):** Η κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης εμφανίζει το κέρδος ή ζημία το οποίο παρουσιάζει η επιχείρηση σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- ✓ **Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων:** Η κατάσταση μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων παρουσιάζει το καθαρό κέρδος περιόδου, τη σωρευτική επίδραση αλλαγών στις πολιτικές διόρθωσης ουσιωδών λαθών σε κάθε στοιχείο των οικονομικών καταστάσεων.
- ✓ **Κατάσταση Ταμιακών Ροών:** Παρέχει πληροφορίες για τις ταμειακές πληρωμές και εισπράξεις μιας περιόδου.
- ✓ **Προσάρτημα:** Το προσάρτημα παρουσιάζει πληροφορίες για τη λογιστική βάση και τις αρχές οι οποίες εφαρμόστηκαν για σημαντικά γεγονότα και συναλλαγές. Παράλληλα, στο προσάρτημα γνωστοποιούνται πληροφορίες απαραίτητες από τα ΔΛΠ, ή πληροφορίες οι οποίες είναι απαραίτητες για μια αποτελεσματική παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων.
- Αρχές στις οποίες στηρίζονταν τα ΔΛΠ :
  - **Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας:** Η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων γίνεται με βάση την υπόθεση ότι η εταιρεία θα συνεχίσει να λειτουργεί στο διηνεκές.
  - **Αρχή του δεδουλευμένου εσόδων και εξόδων:** Τα έσοδα και τα έξοδα καταχωρούνται όταν πραγματοποιούνται και όχι όταν εισπράττονται η πληρώνονται.
  - **Αρχή της αυτοτελούς Λογιστικής Οντότητας:** Η περιουσία της εταιρείας είναι ανεξάρτητη από αυτή των ιδιοκτητών της.
  - **Αρχή της περιοδικότητας:** Οι εταιρείες θα πρέπει να καταρτίζουν ανά τακτά χρονικά διαστήματα τις οικονομικές τους καταστάσεις.
  - **Αρχή της συσχέτισης εσόδων και εξόδων:** Το λογιστικό αποτέλεσμα μιας περιόδου προκύπτει αν από τα έσοδα, αφαιρεθούν τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν για την επίτευξή τους.

- **Αρχή της σταθερής νομισματικής Μονάδας:** Οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να καταρτίζονται σε νόμισμα με σταθερή αγοραστική δύναμη (Ευρώ).
- **Αρχή της συντηρητικότητας:** Για τον υπολογισμό του αποτελέσματος μιας περιόδου δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη έσοδα που δεν έχουν πραγματοποιηθεί, αλλά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κίνδυνοι οι οποίοι δύναται να οδηγήσουν σε έξοδο στο μέλλον .
- **Αρχή της επικράτησης της ουσίας πάνω στο τύπο:** Οι πληροφορίες πρέπει να παρουσιάζονται σύμφωνα με τη πραγματικότητα όχι μόνο με τη νομική μορφή.
- **Αρχή της συνέπειας:** Οι επιχειρήσεις πρέπει να χρησιμοποιούν τις ίδιες λογιστικές μεθόδους και αρχές στη σύνταξη των λογιστικών καταστάσεων διαχρονικά ώστε να μπορεί να γίνει σύγκριση ανάμεσα στα έτη.

Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα βασίζονται στην αρχή του συντηρητισμού που σημαίνει ότι η αναγνώριση εσόδων δεν λαμβάνει υπόψη έσοδα και δαπάνες που δεν έχουν πραγματοποιηθεί ακόμη. Με βάση ταυτόχρονα, τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα προβλέπουν την αρχή της ουσίας έναντι του τύπου, σύμφωνα με την οποία είναι απαραίτητη η απόκλιση από το πλαίσιο κανόνων όταν η συμμόρφωση με το πρότυπο μπορεί να οδηγήσει σε παραπληροφόρηση. Αξίζει να σημειωθεί ότι αν και η αρχή αυτή ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την Οδηγία 4 της ΕΕ, είχε μικρή επίδραση στους χρήστες του EGLS μέχρι την υιοθέτηση του IAS (Μπάλλας και Χέβας, 2011).

Ο αρχικός λόγος που οδήγησε το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων να εξετάσει ένα νέο πρότυπο χρηματοοικονομικών μέσων δεν ήταν να μειώσει την πολυπλοκότητα του ΔΛΠ 39. Ωστόσο, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τα χρηματοπιστωτικά μέσα είναι εγγενώς περίπλοκα. Έχουν εξελιχθεί σε τέτοιο βαθμό που ακόμη και στελέχη χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων δυσκολεύονται σχετικά να κατανοήσουν ένα πολύπλοκο προϊόν ενός άλλου ιδρύματος. Επομένως, μπορεί να είναι φυσιολογικό το λογιστικό πρότυπο βάσει του οποίου λογιστικοποιούνται τα χρηματοπιστωτικά μέσα να καλύπτει όλες αυτές τις πολυπλοκότητες των εργαλείων.

Ωστόσο, υπάρχει μια άλλη δύναμη που ώθησε τον σχηματισμό του ΔΠΧΑ 9. Η ανάγκη για πιο έγκαιρο προβληματισμό στις οικονομικές καταστάσεις των οικονομικών δυσκολιών. Με την εισαγωγή της εφαρμογής των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, όσο δύσκολος και αν είναι ο υπολογισμός τους, αυτό επιτυγχάνεται στο ακέραιο. Η μόνη ένσταση σε αυτό το μέρος είναι η επίτευξη της ομοιομορφίας των υπολογισμών της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΠΧΑ 9

4.1 Εισαγωγικά

Το ΔΠΧΑ 9 βασίζεται στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, η οποία αντικατοπτρίζει το επιχειρηματικό μοντέλο κάθε οικονομικής οντότητας, καθώς και τα χαρακτηριστικά ταμειακών ροών αυτών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (IASB, 2014).

Η προσέγγιση βασίζεται σε ένα μοντέλο που θα έχει τη δυνατότητα πρόβλεψης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Οι προβλέψεις θα συντελέσουν ώστε να αναγνωρίζονται εγκαίρως οι ζημιές από δάνεια. Το μοντέλο διακρίνεται για την ομοιομορφία του καθώς εφαρμόζεται σε όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα που απαιτούν λογιστική απομείωση (IASB, 2014).

Παράλληλα, αντιμετωπίζεται ο «ιδίος πιστωτικός κίνδυνος», που αφορά σε κέρδος ή ζημία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων όταν αλλάζουν οι υποχρεώσεις τους ως αποτέλεσμα μιας αλλαγής στο πιστωτικό τους προφίλ και όταν επιλέγουν επιμέτρηση του κινδύνου στην εύλογη αξία (IASB, 2014).

Επιπρόσθετα, στο πρότυπο ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνεται νέο λογιστικό μοντέλο αντιστάθμισης κινδύνου με βελτιώσεις που επιτρέπουν την καλύτερη σύνδεση των οικονομικών της διαχείρισης κινδύνου και της λογιστικής αντιμετώπισής του (IASB, 2014).

Η υποχρεωτική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 ισχύει για την ετήσια περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2018. Ωστόσο, το πρότυπο μπορεί να εφαρμοστεί νωρίτερα. Επιπλέον, για τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο, οι αλλαγές μπορούν να εφαρμοστούν μεμονωμένα εκ των προτέρων χωρίς να μεταβληθεί η υπόλοιπη λογιστική για το χρηματοοικονομικό μέσο (IASB, 2014).

4.2 Βασικοί ορισμοί

- *Χρηματοοικονομικό μέσο*: Είναι κάθε σύμβαση μέσω της οποίας δημιουργείται χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για μια εταιρεία και οικονομική υποχρέωση ή ίδια κεφάλαια για άλλη εταιρεία (Ntotsias, 2015).

- **Χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο:** Είναι τα μετρητά, το συμβατικό δικαίωμα λήψης μετρητών σε μελλοντική ημερομηνία, το συμβατικό δικαίωμα ανταλλαγής χρηματοοικονομικών μέσων υπό ευνοϊκές συνθήκες ή ίδια κεφάλαια άλλης εταιρείας (Ntotsias, 2015).
- **Οικονομική υποχρέωση:** Είναι συμβατική υποχρέωση η πληρωμή μετρητών σε μελλοντική ημερομηνία ή η συμβατική υποχρέωση ανταλλαγής χρηματοπιστωτικών μέσων υπό δυσμενείς συνθήκες (Ntotsias, 2015).
- **Συμμετοχικός Τίτλος :** Είναι ένα συμβόλαιο που αποδεικνύει την ύπαρξη του συμμετοχή / δικαίωμα στα περιουσιακά στοιχεία μιας εταιρείας, μετά τη διαγραφή όλων των υποχρεώσεών της (Ntotsias, 2015).
- **Αποσβέσιμο κόστος:** Είναι το κόστος ενός περιουσιακού στοιχείου ή μίας υποχρέωσης, προσαρμοσμένης να ορίζει ένα συνεχή και σταθερό πραγματικό επιτόκιο, για τη ζωή του περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης. Το αποσβέσιμο κόστος είναι ίσο με το αρχικό κόστος μείον τις αποπληρωμές κεφαλαίου συν χρηματοοικονομικά έξοδα (τόκοι) με βάση το πραγματικό επιτόκιο. Το πραγματικό επιτόκιο είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που εξισώνει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών με την τιμή αγοράς (Ntotsias, 2015).
- **Εύλογη αξία:** Είναι η τιμή που λαμβάνεται για την πώληση ενός ακινήτου στοιχείου που θα πληρωνόταν για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης, σε μια συνηθισμένη συναλλαγή, μεταξύ συμμετοχών αγοράς, την ημερομηνία αναφοράς (Ntotsias, 2015).

4.3 Αιτίες δημιουργίας του IFRS 9

Με το νέο πρότυπο ΔΠΧΑ 9 ορίζονται νέοι λογιστικοί κανόνες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που αφορούν στην αναγνώριση και την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Αυτό το πρότυπο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39.

Για αρκετά χρόνια υπήρχε η σκέψη για βελτίωση και αντικατάσταση του ΔΛΠ 39, ωστόσο η παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008 συνέβαλλε στο να επισπευστούν οι διαδικασίες από τους αρμόδιους φορείς για να εισαχθεί το νέο πρότυπο (IASB, 2014).

Πολλοί χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, όπως επενδυτές και ρυθμιστικές αρχές υποστήριξαν στο Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) ότι οι λογιστικοί κανόνες που ορίζονται στο ΔΛΠ 39 είναι ιδιαίτερα δύσκολο να κατανοηθούν, να εφαρμοστούν και να

ερμηνευτούν. Προέτρεψαν το IASB να αναπτύξει νέες κατευθυντήριες γραμμές βασισμένες σε απλές και ευνόητες γενικές αρχές και όχι σε συγκεκριμένες («βασισμένες σε αρχές» αντί «βασισμένες σε κανόνες»). Αν και το IASB έχει τροποποιήσει το ΔΛΠ 39 πολλές φορές για να διευκολύνει τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, δεν έχει προβεί ποτέ σε τέτοια κίνηση για να αντικαταστήσει θεμελιωδώς τη λογιστική για χρηματοοικονομικά μέσα (IASB, 2014).

4.4 Πεδίο εφαρμογής

Αυτός ο Κώδικας ισχύει για όλες τις οντότητες και για τους περισσότερους τύπους χρηματοοικονομικών μέσων. Ακολουθούν οι πιο σημαντικές εξαιρέσεις, χρηματοοικονομικά μέσα που δεν εμπίπτουν στο ΔΠΧΑ 9.

1. Συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες που αποτελούν μέρος του ΔΠΧΑ 10 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, ΔΛΠ 27 Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις ή ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, το ΔΠΧΑ 10, το ΔΛΠ 27 ή το ΔΛΠ 28 απαιτούν ή επιτρέπουν στις οντότητες να αντιμετωπίζουν λογιστικά σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία σύμφωνα με ορισμένες ή όλες τις απαιτήσεις του παρόντος Προτύπου για την επιχείρηση ή την κοινοπραξία. Το πρότυπο καλύπτει επίσης παράγωγα μετοχικών τίτλων σε θυγατρικές, συγγενείς ή κοινοπραξίες (IASB, 2014).
2. Δικαιώματα και υποχρεώσεις από μισθώσεις τα οποία εμπίπτουν στο ΔΛΠ 17 *Μισθώσεις* (IASB, 2014).
3. Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εργοδοτών στα προγράμματα παροχών σε εργαζόμενους, τα οποία εμπίπτουν στο ΔΛΠ 19 *Παροχές σε εργαζόμενους* (IASB, 2014).
4. Τα χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδονται από την οικονομική οντότητα και τα οποία πληρούν τον ορισμό ενός συμμετοχικού τίτλου με βάση το ΔΛΠ 32. Ωστόσο, ο κάτοχος τέτοιων συμμετοχικών τίτλων εφαρμόζει το παρόν Πρότυπο στα μέσα αυτά (IASB, 2014).
5. Δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από (i) ασφαλιστήριο συμβόλαιο όπως ορίζεται στο ΔΠΧΑ 4 *Ασφαλιστήρια Συμβόλαια*, ή (ii) μια σύμβαση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 4 διότι περιλαμβάνει ένα χαρακτηριστικό διακριτικής συμμετοχής. Ωστόσο, ισχύει το παρόν Πρότυπο σε ένα παράγωγο που νσωματώνεται σε σύμβαση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΠ 4 (IASB, 2014).

6. Κάθε προθεσμιακό συμβόλαιο μεταξύ ενός αγοραστή και ενός πωλητή για την αγορά ή πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου που θα οδηγήσει σε επιχειρηματική συνένωση στο πλαίσιο του ΔΠΧΑ 3 *Συνενώσεις Επιχειρήσεων* σε μελλοντική ημερομηνία απόκτησης (IASB, 2014).
7. Δάνεια (εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην ενότητα Γ). Ωστόσο, ένας εκδότης δανείου εφαρμόζει τις απαιτήσεις απομείωσης του παρόντος Προτύπου στο δάνειο, το οποίο κατά τα άλλα δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προτύπου. Επίσης, όλα τα δάνεια υπόκεινται στις απαιτήσεις αποαναγνώρισης του παρόντος Προτύπου (IASB, 2014).
8. Τα χρηματοπιστωτικά μέσα, τις συμβάσεις και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις πληρωμής με βάση την αξία των μετοχών, τα οποία εμπίπτουν στο ΔΠΧΑ 2 *παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών* (IASB, 2014).
9. Δικαιώματα πληρωμών για την αποζημίωση της οντότητας για τις δαπάνες που πρέπει να καταβάλει για να διακανονίσει μια υποχρέωση, την οποία αναγνωρίζει ως πρόβλεψη, σύμφωνα με το ΔΛΠ 37 *Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία* ή για την οποία, σε προγενέστερη περίοδο, αναγνώρισε πρόβλεψη σύμφωνα με το ΔΛΠ 37 (IASB, 2014).
10. Δικαιώματα και υποχρεώσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15 *Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες* που είναι χρηματοοικονομικά μέσα, εκτός εκείνων που καθορίζονται από το Δ.Π.Χ.Α. 15 ότι εμπίπτουν στο παρόν Πρότυπο (IASB, 2014).

4.5 Αρχική αναγνώριση

Μια εταιρεία μπορεί να αναγνωρίσει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια χρηματοοικονομική υποχρέωση στον ισολογισμό της όταν και μόνο όταν η εταιρεία αυτή γίνει αντισυμβαλλόμενος στο συμβόλαιο του περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης (Ntotsias, 2015).

Η αναγνώριση γίνεται με την ακόλουθη απλή εγγραφή:

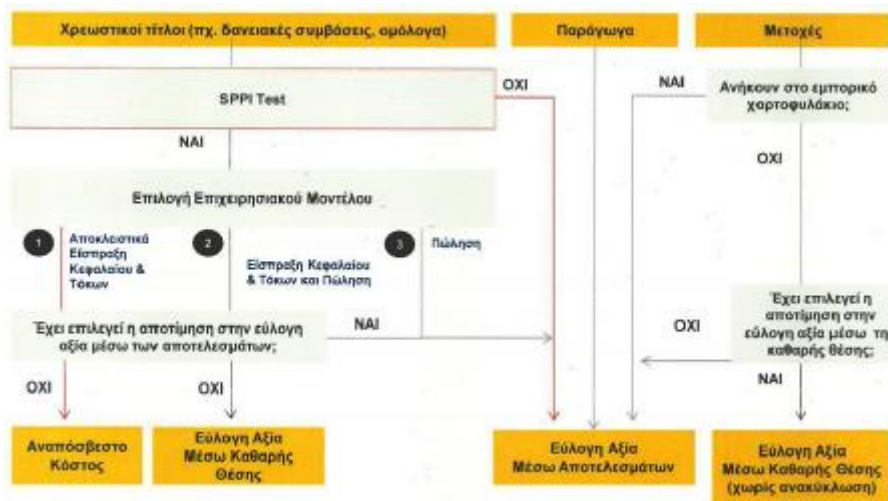
Ημερομηνία	Λογαριασμοί- Αιτιολογία	Χρέωση	Πίστωση
3/2/2018	Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία Χρηματικά Διαθέσιμα Αναγνώριση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου	10.000	10.000

Και

Ημερομηνία	Λογαριασμοί- Αιτιολογία	Χρέωση	Πίστωση
3/2/2018	Χρηματικά Διαθέσιμα Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις Αναγνώριση χρηματοοικονομικής υποχρέωσης	10.000	10.000

4.6 Ταξινόμηση και αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων

Η ταξινόμηση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο λογιστικοποιούνται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στις οικονομικές καταστάσεις και, ειδικότερα, πώς αποτιμώνται συνεχώς. Οι λογιστικοί κανόνες ταξινόμησης και αποτίμησης αποτελούν τη βάση της λογιστικής για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι απαιτήσεις απομείωσης και λογιστικής αντιστάθμισης βασίζονται στην ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων. Ακολουθεί ένα σχηματικό διάγραμμα των κανόνων ταξινόμησης και αποτίμησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, το οποίο θα αναλύσουμε παρακάτω:

4.7 Επιχειρηματικά μοντέλα διαχείρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα επιχειρηματικό μοντέλο αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο μια επιχείρηση διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά της περιουσιακά στοιχεία για να δημιουργήσει ταμειακές ροές. Υπάρχουν τρεις τύποι: (i) συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών, (ii) πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και (iii) και τα δύο (IASB, 2014).

Ο ορισμός του επιχειρηματικού μοντέλου θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τον τρόπο με τον οποίο τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία συμβάλλουν στην επίτευξη συγκεκριμένων επιχειρηματικών στόχων. Ιδιαίτερη σημασία έχει ότι αυτή η απόφαση δεν εξαρτάται από τις προθέσεις της διοίκησης για μεμονωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, αλλά θα πρέπει να λαμβάνεται σε επίπεδο χαρτοφυλακίου (IASB, 2014).

Επομένως, ένα επιχειρηματικό μοντέλο μπορεί να γίνει κατανοητό εξετάζοντας τις δραστηριότητες (τρεις τύποι παραπάνω - συλλογή ταμειακών ροών, πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και τα δύο) που εκτελεί μια οικονομική οντότητα για να επιτύχει τον επιχειρηματικό της σκοπό (IASB, 2014).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται στο αποσβεσμένο κόστος και επιμετρώνται αναλόγως, υπό την προϋπόθεση ότι το επιχειρηματικό μοντέλο της οικονομικής οντότητας είναι τέτοιο ώστε να διατηρεί και να εισπράττει τακτικές ταμειακές ροές (φυσικά, αρχικά πληρώντας τον έλεγχο SPPI) (IASB, 2014).

Επειδή το επιχειρηματικό μοντέλο της οικονομικής οντότητας είναι τόσο η διατήρηση και η λήψη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και η πώληση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των ιδίων κεφαλαίων (IASB, 2014).

Εάν έχουμε ένα από τα δύο επιχειρηματικά μοντέλα που περιγράφονται παραπάνω, μια οικονομική οντότητα μπορεί να ταξινομήσει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ως εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ακόμη και αν ικανοποιηθεί ο έλεγχος SPPI (IASB, 2014).

Εάν το επιχειρηματικό μοντέλο μιας οικονομικής οντότητας πρόκειται να πουλήσει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, αυτά ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (IASB, 2014).

4.8 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, οι καθυστερήσεις στην αναγνώριση των ζημιών απομείωσης δανείων από τα πιστωτικά ιδρύματα αναγνωρίστηκαν ως αδυναμία των υφιστάμενων λογιστικών προτύπων (IASB, 2014).

Ειδικότερα, το ΔΛΠ 39 (η βάση για την αναγνώριση των ζημιών απομείωσης καθώς προκύπτουν) «καθυστερεί» την αναγνώριση των πιστωτικών ζημιών μέχρι να υπάρξει σαφής και συγκεκριμένη ένδειξη. Ο κανόνας έχει σχεδιαστεί για να περιορίσει την ικανότητα μιας εταιρείας να δημιουργεί αποθεματικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αντιστάθμιση ζημιών σε περιόδους κρίσης (IASB, 2014).

Ωστόσο, καθώς χτύπησε η πραγματική κρίση, έγινε σαφές ότι αυτό το μοντέλο του ΔΛΠ 39 δημιούργησε τις προϋποθέσεις για κάτι άλλο: την αναβολή ζημιών (IASB, 2014). Αν και το ΔΛΠ 39 δεν απαιτεί οριστική και επίσημη πτώχευση για τον εντοπισμό ζημιών, στην πράξη αυτό έχει συμβεί πολλές φορές. Δηλαδή, ενώ υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι ο δανειολήπτης οδεύει προς πτώχευση (π.χ. συνεχόμενα έτη ζημιών), το πιστωτικό ίδρυμα δεν αναγνώρισε καμία επιβάρυνση απομείωσης πριν από την τελική πτώχευση του (IASB, 2014).

Ως εκ τούτου, το ΔΠΧΑ 9 προορίζεται κυρίως να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των εμπορικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε όρους απομείωσης. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, οι οντότητες υποχρεούνται να αναγνωρίζουν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές σε συνεχή βάση και να επανεξετάζουν τα ποσά που αναγνωρίζουν σε κάθε ημερομηνία αναφοράς για να αναγνωρίζουν αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο των χρηματοοικονομικών μέσων (IASB, 2014).

Επομένως, για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, οι εταιρείες θα χρειαστούν πιο ενημερωμένες και σχετικές πληροφορίες σχετικά με τους εκδότες-οφειλέτες που χρηματοδοτούν. Επιπλέον, κατά την επιμέτρηση των πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, το ποσό υπολογίζεται με βάση προηγούμενα γεγονότα υπό τις τρέχουσες συνθήκες. Πιθανές μελλοντικές ζημιές δεν λαμβάνονται υπόψη, ακόμη και αν είναι αναμενόμενες. Ως αποτέλεσμα, παρατηρούμε ότι οι πληροφορίες που απαιτούνται από τις επιχειρήσεις για τον υπολογισμό των πιστωτικών ζημιών διευρύνονται (IASB, 2014).

Είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί ότι αυτό το μοντέλο απομείωσης βάσει του ΔΠΧΑ 9 εφαρμόζεται σε όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα χωρίς εξαίρεση, αφαιρώντας έτσι μεγάλο μέρος της πολυπλοκότητας που υπάρχει στο ΔΛΠ 39 (IASB, 2014).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ

5.1 Λογιστική της αντιστάθμισης

Για παράδειγμα, όταν οι εταιρείες εκτίθενται σε κινδύνους όπως ο συναλλαγματικός κίνδυνος ή ο κίνδυνος επιτοκίου, χρησιμοποιούν μεθόδους αντιστάθμισης για τη διαχείριση αυτών των κινδύνων. Πολλοί από αυτούς επιλέγουν να χρησιμοποιούν λογιστική αντιστάθμισης για να παρουσιάζουν τα αποτελέσματα διαχείρισης κινδύνου στις οικονομικές τους καταστάσεις (IASB, 2013). Για αυτό είναι η λογιστική. Καταγραφή των αποτελεσμάτων διαχείρισης κινδύνου στις οικονομικές καταστάσεις μέσω της χρήσης χρηματοοικονομικών μέσων μιας εταιρείας (IASB, 2013). Η λογιστική αντιστάθμισης είναι μια λογιστική αντιμετώπιση κατά την οποία τα κέρδη και οι ζημίες από το μέσο αντιστάθμισης αναγνωρίζονται στην ίδια κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και στην ίδια περίοδο με το αντισταθμιζόμενο μέσο (IASB, 2013).

Προϋποθέσεις εφαρμογής λογιστικής αντιστάθμισης

Για να δημιουργηθεί μια σχέση αντιστάθμισης κινδύνου, πρέπει να είναι δυνατοί τρεις παράγοντες (Ntotsias, 2015):

- Εργαλείο αποζημίωσης. Περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις ή συναλλαγές που απαιτούν διαχείριση κινδύνου. Είναι ένα μέσο που έχει ως αποτέλεσμα την έκθεση σε αλλαγές στην εύλογη αξία ή τις μελλοντικές ταμειακές ροές (Ntotsias, 2015).
- μέσο αποζημίωσης. Ένα μέσο (συνήθως ένα παράγωγο) που χρησιμοποιείται για την αντιστάθμιση του κινδύνου που προκύπτει από το αντισταθμισμένο μέσο. Ειδικότερα, η εύλογη αξία ή οι ταμειακές ροές του αναμένεται να αντισταθμίσουν τις αλλαγές στην εύλογη αξία του αντισταθμιζόμενου μέσου ή στις μελλοντικές ταμειακές ροές (Ntotsias, 2015).
- Κίνδυνοι αντιστάθμισης. Αντιστάθμιση συγκεκριμένων κινδύνων (Ntotsias, 2015).

Η λογιστική αντιστάθμισης είναι προαιρετική (Ntotsias, 2015).

Ωστόσο, για να έχει μια εταιρεία δικαίωμα επιλογής, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Στην αρχή της αντιστάθμισης θα πρέπει να υπάρχει επίσημο σχετικό έγγραφο της εταιρείας, το οποίο θα ορίζει το μέσο αντιστάθμισης, το μέσο αντιστάθμισης και τον κίνδυνο αντιστάθμισης (Ntotsias, 2015).

Η αποζημίωση αναμένεται να είναι αποτελεσματική (Ntotsias, 2015).

- Υπάρχει πραγματική οικονομική σχέση μεταξύ των μέσων αντιστάθμισης κινδύνου και των μέσων αντιστάθμισης (Ntotsias, 2015).

- Σε αυτή την οικονομική σχέση, η επίδραση του πιστωτικού κινδύνου στις μεταβολές της αξίας δεν είναι κυρίαρχη (Ntotsias, 2015).

- Ο δείκτης αντιστάθμισης είναι ο ίδιος με αυτόν που προκύπτει από το ποσό του μέσου αντιστάθμισης που πραγματικά αντισταθμίζει η οικονομική οντότητα και το ποσό του μέσου αντιστάθμισης που χρησιμοποιεί η εταιρεία για να αντισταθμίσει το ποσό αυτού του μέσου αντιστάθμισης (Ntotsias, 2015).

- Για την αντιστάθμιση ταμειακών ροών - οι συναλλαγές που δημιουργούν κίνδυνο αστάθειας των ταμειακών ροών είναι οι πιο πιθανές να συμβούν και σίγουρα θα επηρεάσουν το αποτέλεσμα (Ntotsias, 2015).

5.2 Σύγκριση μεταξύ των δύο προτύπων

Σε αυτή την ενότητα, θα συγκρίνουμε τα δύο μοντέλα. Το νέο ΔΠΧΑ 9 και το αντικαθιστώμενο ΔΛΠ 39.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, τα χρηματοοικονομικά μέσα χωρίζονται σε τέσσερις διαφορετικές κατηγορίες (Δημητράς και Βρέντζου, 2015):

1. Στην εύλογη αξία (εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων/εύλογη αξία μέσω OCI)
2. Κρατήστε το μέχρι τέλους

3. Δάνεια και απαιτήσεις

4. Διατίθεται προς πώληση

Το ΔΠΧΑ 9 ορίζει πλέον μόνο δύο κατηγορίες ταξινόμησης (Eurobank, 2014):

1. Αποσβέσιμα κόστη

2. Στην εύλογη αξία

Επίσης, η μεγαλύτερη αλλαγή στην ταξινόμηση και μια θεμελιώδης αλλαγή στη γενική χρηματοοικονομική λογιστική είναι το πρότυπο με το οποίο ταξινομούνται. Όπως είδαμε αναλυτικά στο προηγούμενο κεφάλαιο αυτού του άρθρου, τα δύο κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της κατηγορίας (αποσβέσιμο κόστος ή εύλογη αξία) ενός χρηματοοικονομικού μέσου έχουν ως εξής (Eurobank, 2014):

Πρώτα θα ελεγχθεί η τακτική ταμειακή ροή (SPPI - δοκιμή απλής πληρωμής κεφαλαίου και τόκων) του μέσου. Εάν το μέσο αποδείξει ότι οι συμβατικές ταμειακές ροές του σχετίζονται μόνο με την αποπληρωμή κεφαλαίων και τόκων, τότε το επιχειρηματικό μοντέλο θα ελεγχθεί (Eurobank, 2014).

Η εισαγωγή αυτών των προτύπων καθιστά την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων πιο χρονοβόρα και πολύπλοκη. Ο έλεγχος συμβατικών ταμειακών ροών στις συγκεκριμένες περιστάσεις που θα καλύψουμε στο επόμενο κεφάλαιο απαιτεί υποκειμενική κρίση και στέρεη κατανόηση των εργαλείων και των κανόνων του ΔΠΧΑ 9 (Eurobank, 2014).

Ωστόσο, καθώς εισάγονται νέα πρότυπα, συνήθως επιτυγχάνεται ομοιομορφία. Δηλαδή, παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα σε εταιρείες του ίδιου κλάδου θα ομαδοποιηθούν στην ίδια κατηγορία. Για να αλλάξει αυτό, το επιχειρηματικό μοντέλο της εταιρείας θα πρέπει να αλλάξει, επομένως μπορεί να μην ανήκει πλέον σε αυτόν τον κλάδο. Αυτό προφανώς ωφελεί τους χρήστες οικονομικών καταστάσεων που είτε είναι επενδυτές και θέλουν να επιλέξουν μεταξύ τέτοιων επενδύσεων, είτε ρυθμιστικές αρχές που αναζητούν εποπτεία της αγοράς ή μέρος αυτής, ή οποιονδήποτε άλλο θέλει δεδομένα, μπορούν να χρησιμοποιήσουν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις (Eurobank, 2014).

Απομείωση

Το ΔΠΧΑ 9 επιφέρει μια διαρθρωτική αλλαγή στην απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, απομείωση αναγνωρίζεται εάν έχει προκύψει ζημία λόγω αφερεγγυότητας ή αθέτησης υποχρεώσεων του δανειολήπτη. Ως αποτέλεσμα, τα προνομιακά δάνεια δεν απομειώνονται καθόλου. Για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ο υπολογισμός της απομείωσης είναι σχετικά απλός και ισούται με την αξία των εξασφαλίσεων μείον την αξία του δανείου (Eurobank, 2014).

Όλα τα δάνεια λογίζονται πλέον ως απομείωση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 (Eurobank, 2014), το οποίο υπολογίζεται με δύο τρόπους:

1. Δωδεκάμηνες αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες
2. Με αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες κατά τη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου

Ποιος τύπος θα χρησιμοποιηθεί εξαρτάται από το στάδιο απομείωσης του περιουσιακού στοιχείου. Η απομείωση κάθε χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται αμέσως μετά την αναγνώριση του ίδιου του περιουσιακού στοιχείου και πλέον βασίζεται στο ΔΠΧΑ 9 (Eurobank, 2014).

Για να είναι δυνατός ο υπολογισμός της απομείωσης ενός περιουσιακού στοιχείου με βάση μια μελλοντική περίοδο (δώδεκα μήνες ή την ημερομηνία λήξης του περιουσιακού στοιχείου), χρησιμοποιούνται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες. Είναι φυσικό να χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό υποκειμενική κρίση στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ως αποτέλεσμα, οι υπολογισμοί απομείωσης ποικίλλουν σημαντικά μεταξύ των εταιρειών (Eurobank, 2014).

Ωστόσο, με τις αλλαγές που επιφέρει το ΔΠΧΑ 9, αυτό που έχει επιτευχθεί είναι η έγκαιρη αναγνώριση των πιστωτικών ζημιών. Όπως αναφέρθηκε στο αρχικό μέρος αυτού του άρθρου, η κύρια κριτική που δέχτηκε το ΔΛΠ 39 ήταν ότι απέτυχε να «προβλέψει» την επερχόμενη χρηματοπιστωτική κρίση, καθώς οι ζημίες αναγνωρίστηκαν μόνο μετά την πραγματοποίησή τους. Έτσι, χρησιμοποιώντας το ΔΠΧΑ 9 τώρα, εάν υπάρξει γενική αύξηση των ζημιών απομείωσης στην αγορά, αυτό θα ήταν σημάδι επικείμενης αρνητικής οικονομικής κατάστασης. Αυτό θα ωθήσει τη δράση όλων των ενδιαφερομένων, μειώνοντας σημαντικά την πιθανότητα μιας νέας χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Λογιστική Αντιστάθμισης

Οι αλλαγές στο ΔΠΧΑ 9 σε αυτήν την ενότητα δεν είναι τόσο ριζικές όσο οι προηγούμενες δύο ενότητες. Επιπλέον, οι εταιρείες μπορούν να επιλέξουν να συνεχίσουν να

εφαρμόζουν τους κανόνες του ΔΛΠ 39 για τη λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου (Eurobank, 2014).

Εάν μια εταιρεία επιλέξει να ακολουθήσει τους κανόνες του ΔΠΧΑ 9, μπορεί να συνδέσει καλύτερα τη λογιστική αντιστάθμισης με τις γενικές της δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνου. Αυτό ουσιαστικά ελέγχει την αποτελεσματικότητα των σχέσεων αντιστάθμισης με την κατάργηση του κανόνα του 85%-125%, ο οποίος θα βασίζεται αποκλειστικά στα ποιοτικά χαρακτηριστικά του χρηματοπιστωτικού μέσου (Eurobank, 2014).

Μετάβαση

Η υποχρεωτική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 ξεκίνησε την 1η Ιανουαρίου 2018 (IASB, 2014). Ο έλεγχος των συμβατικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να διενεργείται αναδρομικά από την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισής τους (ΕΥ, 2017) και ο καθορισμός του επιχειρηματικού μοντέλου της εταιρείας βασίζεται την 1η Ιανουαρίου 2018. Το ίδιο ισχύει και για τον προσδιορισμό της χρήσης μετοχών εις νέο (ΕΥ, 2017). Οι πιθανές συνέπειες από αλλαγές στην ταξινόμηση ορισμένων χρηματοοικονομικών μέσων θα καταγραφούν στα αποθεματικά της εταιρείας (Eurobank, 2014).

Για παράδειγμα, ας υποθέσουμε ότι μια τράπεζα ταξινομεί ένα εμπορικό δάνειο ως εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, αλλά σύμφωνα με τα νέα δεδομένα του ΔΠΧΑ 9 θα πρέπει να το ταξινομήσει ως αποσβεσμένο κόστος. Επίσης, υποθέστε ότι η εύλογη αξία του δανείου την 31η Δεκεμβρίου 2017 ήταν 90.000 και το αποσβεσμένο κόστος του που υπολογίστηκε την 1η Ιανουαρίου 2018 ήταν 100.000. Εάν αγνοήσουμε οποιαδήποτε πιθανή απομείωση για ευνόητους λόγους, η τράπεζα θα πρέπει να εγγραφεί την 1η Ιανουαρίου 2018 ως εξής:

Ημερομηνία	Λογαριασμοί- Αιτιολογία	Χρέωση	Πίστωση
1/1/2018	Επιχειρηματικά Δάνεια	10.000	
	Αποθεματικό Μετάβασης		10.000
	Εγγραφή μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9		

5.3 Προβλέψεις απομείωσης

Όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, μια πρόβλεψη απομείωσης περιλαμβάνεται μόνο για περιουσιακά στοιχεία για τα οποία έχει συμβεί πιστωτικό γεγονός. Αντίθετα, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε όρους. Φυσικά, αυτό αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση των συνολικών προβλέψεων απομείωσης για τις εταιρείες και ιδιαίτερα τα πιστωτικά ιδρύματα.

Ο τομέας που επηρεάστηκε περισσότερο από τη μετάβαση από το ΔΛΠ 39 στο ΔΠΧΑ 9 είναι ο χρηματοπιστωτικός τομέας, ο οποίος πλέον είναι σχεδόν πλήρως ρυθμισμένος και υπό τον συνεχή έλεγχο του εποπτικού/εποπτικού οργάνου κάθε κράτους. Επίδραση στην απόδοσή του είχε και η αύξηση της πρόβλεψης απομείωσης του προαναφερθέντος πιστωτικού ιδρύματος. Δηλαδή, θα μειώσει τα κέρδη τους ή θα αυξήσει τις ζημιές τους. Ως εκ τούτου, θα υπάρξει άμεσο αντίκτυπο στα κεφάλαιά της, τα οποία βρίσκονται υπό τον έλεγχο των ρυθμιστικών αρχών, των ρυθμιστικών ταμείων.

5.4 Οι επιπτώσεις στα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Στις αρχές του 2018, τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες (Πειραιώς, Εθνική Τράπεζα, Alpha Bank και Eurobank) δημοσίευσαν τις οικονομικές τους καταστάσεις. Σύμφωνα με τους κανόνες για τη μετάβαση από το ΔΛΠ 39 στο ΔΠΧΑ 9, οι τράπεζες γνωστοποιούν σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις την επίδραση της έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9. Αξίζει να δώσετε προσοχή στα αντίστοιχα αποτελέσματά τους.

- Για τον Τραπεζικό Όμιλο Πειραιώς, κατά τη μετάβαση από το ΔΛΠ, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας CET-1 αναμένεται να μειωθεί από 15,1% στις 31 Δεκεμβρίου 2017 στο ΔΛΠ 39 σε 14,9% στις 31 Δεκεμβρίου 2018 σε 0,2% στο ΔΠΧΑ 9. Κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018, οι προβλέψεις απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αυξήθηκαν κατά 1,4 δισεκατομμύρια δολάρια. ΕΥΡΩ. Η επίδραση της αναταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων στα ίδια κεφάλαια του ομίλου την 1η Ιανουαρίου 2018 ήταν 88 εκατ. ευρώ (Τράπεζα Πειραιώς, 2018).

- Για τον Όμιλο Εθνικής Τράπεζας, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας CET-1 αναμένεται να μειωθεί από 17% στις 31 Δεκεμβρίου 2017 σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 σε 16,5% στις 31 Δεκεμβρίου 2018 σε 0,5% κατά τη μετάβαση από το ΔΛΠ 39 στο ΔΠΧΑ 9. Κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018, οι προβλέψεις απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αυξήθηκαν κατά 1,2 δισεκατομμύρια δολάρια. ΕΥΡΩ. Η αναταξινόμηση των περιουσιακών στοιχείων την 1η Ιανουαρίου 2018 είχε επίπτωση 240 εκατ. ευρώ στα ίδια κεφάλαια του ομίλου (Εθνική Τράπεζα, 2018).

- Για τον Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Όμιλο, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας CET-1 αναμένεται να μειωθεί κατά 0,2%, από 17,9% στις 31 Δεκεμβρίου 2017 βάσει του ΔΛΠ 39 σε 17,7% στις 31 Δεκεμβρίου 2018 βάσει του ΔΛΠ 39 στο ΔΠΧΑ 9. Κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018, η πρόβλεψη απομείωσης δανείων και απαιτήσεων από πελάτες αυξήθηκε κατά 1,2 δισεκατομμύρια δολάρια. ΕΥΡΩ. Η επίδραση της αναταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων στα ίδια κεφάλαια του ομίλου ανήλθε σε 4 εκατ. ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2018 (Eurobank, 2018).

- Για τον Όμιλο Alpha Bank, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας CET-1 αναμένεται να μειωθεί σε 0,1% από 17,9% στις 31 Δεκεμβρίου 2017 σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 σε 17,7% στις 31 Δεκεμβρίου 2018. ΔΛΠ 39 στο ΔΠΧΑ 9. Κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018, η πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες αυξήθηκε κατά 1,5 δισεκατομμύρια δολάρια. ΕΥΡΩ. 1 Ιανουαρίου 2018 Η επίδραση της ανακατάταξης περιουσιακών στοιχείων στα ίδια κεφάλαια του ομίλου ανήλθε σε 70 εκατ. ευρώ (Alpha Bank, 2018).

Με βάση αυτά τα δεδομένα, παρατηρούμε ότι τα ίδια κεφάλαια και τα εποπτικά ίδια κεφάλαια των ελληνικών τραπεζών δεν έχουν επηρεαστεί σημαντικά από την εισαγωγή του ΔΠΧΑ 9, όπως αναμένεται να συμβεί σε ολόκληρο τον τραπεζικό τομέα διεθνώς με βάση την παραπάνω έρευνα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Το ΔΠΧΑ 9, το οποίο είναι ήδη σε ισχύ τη στιγμή της σύνταξης, θα επιφέρει θεμελιώδεις αλλαγές στη λογιστική των χρηματοοικονομικών μέσων, ιδίως όσον αφορά την ταξινόμηση και την απομείωση. Ο καθορισμός του επιχειρηματικού μοντέλου και ο έλεγχος των τακτικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων είναι δύο νέες έννοιες που σχετίζονται με την ταξινόμηση. Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών είναι μια νέα έννοια της απομείωσης.

Αυτά τα τρία νέα στοιχεία, καθώς φέρνουν επανάσταση στη λογιστική αντιμετώπιση των χρηματοπιστωτικών μέσων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, απαιτούν όλες σημαντικές αλλαγές στο μοντέλο διαχείρισης των ιδρυμάτων ώστε να συμμορφωθούν με τις ανάγκες εφαρμογής του νέου προτύπου. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είναι τεράστιες και αντιμετωπίζονται διεξοδικά σε αυτό το έγγραφο.

Η μεγαλύτερη πρόκληση και η μεγαλύτερη αλλαγή είναι η εισαγωγή αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Η αλλαγή αυτή είναι που αντιμετωπίζει την εκπεφρασμένη ανάγκη συγκεκριμένων ιδρυμάτων να αντικατοπτρίζουν έγκαιρα τις αυξήσεις του πιστωτικού κινδύνου τους στις οικονομικές καταστάσεις των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Εάν συμβεί αυτό, αναμένεται να κινητοποιηθούν οι αρμόδιες αρχές για να λάβουν αυτά τα μέτρα, με ή χωρίς δημοσιονομικά μέτρα, για να αποτρέψουν την εκδήλωση ή την εξάπλωση μιας νέας οικονομικής κρίσης.

Αν η αλλαγή πραγματοποιηθεί με επιτυχία θα προκύψουν ωφέλειες όχι μόνο για τον χρηματοπιστωτικό τομέα και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αλλά και στο σύνολο της οικονομίας, ευνοώντας έμμεσα και την κοινωνία συνολικά.

Ωστόσο, για να πετύχει αυτή η αλλαγή, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να αντιμετωπίσουν με επιτυχία τις προκλήσεις. Προφανώς η μεγαλύτερη πρόκληση είναι η δημιουργία/συλλογή πληροφοριών σχετικών με μελλοντικές καταστάσεις. Τα ιδρύματα θα πρέπει να επενδύσουν χρόνο και χρήμα σε αυτές τις πληροφορίες, αλλά αναγκάζονται να το κάνουν υπό την πίεση των ρυθμιστικών αρχών. Ευθύνη τόσο στους μετόχους τους όσο και σε μια κοινωνία που επλήγη σκληρά από την οικονομική κρίση.

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να παρουσιάσει το νέο μοντέλο, τις αλλαγές που φέρνει και τις προκλήσεις που θέτει η εφαρμογή του στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Ένας σημαντικός περιορισμός αυτής της εργασίας είναι ότι το ΔΠΧΑ 9 μόλις άρχισε να εφαρμόζεται (από την 1η Ιανουαρίου 2018). Επομένως, η αντιμετώπιση και η παρουσίαση του νέου προτύπου πραγματοποιείται σε θεωρητικό επίπεδο.

Επομένως, μια πρόταση για μελλοντική έρευνα θα αποτελούσε, εφόσον περάσουν μερικά χρόνια και η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 μετατραπεί σε συνηθισμένη διαδικασία για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, να γίνει εφικτή η ανάλυση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9. Παράλληλα, να γίνει ανάλυση των ενεργειών και των αποφάσεων που θα συμβάλλουν στην αποφυγή των δυσκολιών, ώστε να ξεπεραστούν τυχόν εμπόδια και να επιτευχθεί η εύρυθμη εφαρμογή του νέου προτύπου. Το βιβλιογραφικό ενδιαφέρον μιας τέτοια μελέτης θα ήταν τεράστιο, καθώς θα συμπεριλάμβανε ένα πιο καθολικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο με περισσότερες λεπτομέρειες που θα είχε βοηθητικό ρόλο στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα τραπεζικά ιδρύματα. Επιπλέον, η ποιοτική ανάλυση των συνεντεύξεων με στελέχη τραπεζών καθώς και με στελέχη ελεγκτικών γραφείων και με τις ρυθμιστικές αρχές μπορεί να ενισχύσει σημαντικά μια τέτοια έρευνα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική:

Καραγιάννης, Δ. Ι., Καραγιάννη, Δ. Α. και Καραγιάννης, Ι. Δ, (2017), *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα - Δ.Π.Χ.Α. - Ε.Λ.Π. Στην Πράξη*, Θεσσαλονίκη: Καραγιάννης

Μπάλλας, Α. και Χέβας, Δ. (2011), *Χρηματοοικονομική Λογιστική*. Αθήνα: Εκδόσεις Γ. Μπένου.

Φίλος, Γ. Α. (2012), *Διεθνή λογιστικά πρότυπα*, Αθήνα: Κλειδάριθμος

Ξενόγλωσση:

Allayannis, G. and Ofek, E. (2001), “Exchange rate exposure, hedging, and the use of foreign currency derivatives”, *Journal of international money and finance*, **20** (2), pp. 273-296.

Allayannis, G., Ihrig, J. and Weston, J. P. (2001), “Exchange-rate hedging: Financial versus operational strategies”, *American Economic Review*, **91** (2), pp. 391-395.

Aretz, K. and Bartram, S. M. (2010), “Corporate hedging and shareholder value”, *Journal of Financial Research*, **33** (4), pp. 317-371.

Barlev, B. and Haddad, J. R. (2007), “Harmonization, comparability, and fair value accounting”, *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, **22** (3), pp. 493-509.

Barton, J. (2001), “Does the Use of Financial Derivatives Affect Earnings Management Decisions?”, *The Accounting Review*, Vol. 76, Issue 1, pp. 1-26.

Bartram, S. M., Brown, G. W. and Fehle, F. R. (2009), “International evidence on financial derivatives usage”, *Financial management*, **38** (1), pp. 185-206.

Beke, J. (2011), “International Accounting Standardization and economics practice”, *International Journal of Economics and Management Sciences*, **1** (1), pp. 37-50.

Bessembinder, H. (1991), “Forward contracts and firm value: Investment incentive and contracting effects”, *Journal of Financial and quantitative Analysis*, **26** (4), pp. 519-532.

Danbolt, J. and Rees, W. (2008), “An experiment in fair value accounting: UK investment vehicles”, *European Accounting Review*, **17** (2), pp. 271-303.

Deegan, C. and Unerman, J. (2006), “Financial Accounting Theory, European edition, McGraw-Hill Companies Inc”

DeMarzo, P. M. and Duffie, D. (1991), “Corporate financial hedging with proprietary information”, *Journal of economic theory*, **53** (2), pp. 261-286.

- Eccher, E. A., Ramesh, K. and Thiagarajan, S. R. (1996), “Fair value disclosures by bank holding companies” *Journal of accounting and economics*, **22**(1-3), pp. 79-117.
- Linsmeier, T. J. and Carroll, T. J. (2004), “The Effects of Accounting Regulation on Tax Credit Utilization Propensity”, *Research in Accounting Regulation*, **17**, pp. 39-65.
- Gebhardt, G, Reichardt, R. and Wittenbrink, C. (2004), “Accounting for Financial Instruments in the Banking Industry”, *Conclusions from a Simulation Model, European Accounting Review*, **13**, pp. 341-371.
- Froot, K. A., Scharfstein, D. S. and Stein, J. C. (1993), “Risk management: Coordinating corporate investment and financing policies”, *The Journal of Finance*, **48** (5), pp. 1629-1658.
- Gumb, B., Dupuy, P., Baker, C. R. and Blum, V. (2018), “The impact of accounting standards on hedging decisions”, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*.
- Hausin, M., Hemmingsson, C. and Johansson, J. (2008), “How to Hedge Disclosures? IFRS 7 and Hedge Accounting- A First Stocktaking”, Master Thesis within Business Administration: Financial Reporting and Analysis, University of Gothenburg, School of Business, Economics, and Law.
- Heem, G. and Aonzo, P. (2003), “International accounting standardisation: participants, legitimacy and issues at stake” *Revue d'économie financière*, **71** (2), pp. 25-42.
- Heem, G. (2007), *International accounting standardization: the institutional legitimacy of a private standards setters*. Διαθέσιμο στο <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00856207/document>.
- Jeno, B. (2011), “*International Accounting Standardization Effects on Business Management: Evidence from Hungary*”, *Global Journal of management and business research*, **11**, (6), pp. 13-17.
- Livingstone, K. T. and Ngugi, K. A. R. A. N. J. A. (2019), “Determinants of Corporate Hedging Practices used by Companies Listed in Nairobi Security Exchange”, *International Journal of Business Management and Finance*, **1**(1).
- Ntotsias, S. (2015), *ACCA Paper P2 Corporate Reporting, book 1*, Global Training, Chapters 23, 24, 27.
- Penman, S. H. (2007), “Financial reporting quality: is fair value a plus or a minus?”, *Accounting and business research*, **37** (1), pp. 33-44.
- Penman N. (2008), “Principles for the application of Fair Value Accounting”, Center of Excellence in Accounting and Security Analysis

Riahi - Belkaoui, A. (2004), “Relationship between tax compliance internationally and selected determinants of tax morale”, *Journal of international accounting, auditing and taxation*, **13** (2), pp. 135-143.

Singh, J.P. (2017), “Hedge Accounting under IFRS 9: An Analysis of Reforms”, *The Audit Financial Journal, Chamber of Financial Auditors of Romania*, **15** (145), pp. 103.

Smith, C. W. and Stulz, R. M. (1985), “The determinants of firms' hedging policies”, *Journal of financial and quantitative analysis*, **20** (4), pp. 391-405.

Πηγές Ίντερνετ:

EY, IFRS 9 Classification and Measurement Workshop, Φεβρουάριος 2017.

Αυγουστίνος Δημητράς, Α. και Βρέντζου, Ε. «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα 2015» Διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.kallipos.gr [Πρόσβαση στις 07.07.2021].

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα», <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R2067&from=PT>, [Πρόσβαση στις 06.06.2021].

International Accounting Standards Board, (2013) “*IFRS 9 Financial instruments, Hedge accounting and amendments to IFRS 9, IFRS 7 and IAS 39*”, <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKewjTrtLBz-77AhVG-qQKHymPCncQFnoECBgQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.ifrs.org%2Fcontent%2Fdam%2Fifrs%2Fpublications%2Fpdf-standards%2Fenglish%2F2022%2Fissued%2Fpart-a%2Fifrs-9-financial-instruments.pdf%3Fbypass%3Don&usg=AOvVaw2DjHgE2AHTeLyX5aWMAIP0>, [15.07.2021].

International Accounting Standards Board, (2014), “*Financial Instruments*”, <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKewjBsveEwu77AhW2xAIHHVMWCpYQFnoECA8QAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.ifrs.org%2Fcontent%2Fdam%2Fifrs%2Fpublications%2Fpdf-standards%2Fenglish%2F2022%2Fissued%2Fpart-a%2Fifrs-9-financial-instruments.pdf%3Fbypass%3Don&usg=AOvVaw2DjHgE2AHTeLyX5aWMAIP0>, [10.10.2021].

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, (2018), «*Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις Ομίλου Εθνικής Τράπεζας την 31/12/2017*», <https://www.nbg.gr/el/the-group/investor-relations/financial-information/annual-interim-financial-statements>, [10.10.2021].

Τράπεζα Πειραιώς, (2018), «*Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις Ομίλου Τράπεζας Πειραιώς την 31/12/2017*», <https://www.piraeusholdings.gr/el/investors/financials/financial-results-categories#2017>, [09.10.2021].

Alpha Bank, (2018), «*Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις Ομίλου Alpha Bank την 31/12/2017*», <http://www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=17524>, [09.10.2021].

Eurobank, (2018), «*Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις Ομίλου EUROBANK την 31/12/2017*», <https://www.eurobankholdings.gr/el/enimerosi-ependuton/oikonomikes-katastaseis-pages/financial-year-2017>, [09.10.2021].